

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

ΑΛΙΚΑΡΗ ΜΑΡΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΜΠΙΜΠΙΑ ΜΑΡΙΑ ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ, 2007

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο σεβασμός και η προστασία της αξιοπρέπειας, της ιδιωτικής ζωής και της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας αποτελούν πρωταρχική επιδίωξη κάθε δημοκρατικής κοινωνίας.

Στις μέρες μας, όπου το μάτι του μεγάλου αδερφού δεν αφήνει τίποτα πλέον στη σφαίρα του ιδιωτικού, κυρίως στο χώρο εργασίας, η προστασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων και γενικότερα όλων των πολιτών αποτελεί ίσως το μεγαλύτερο ζήτημα όσον αφορά την υπεράσπιση θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων του σύγχρονου ανθρώπου.

Η συνεχής ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών, η ταχύτατη πρόοδος της πληροφορικής, οι νέες μορφές συναλλαγών και η ανάγκη της ηλεκτρονικής οργάνωσης του κράτους, οδήγησαν στην αυξημένη ζήτηση προσωπικών πληροφοριών από τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.

Η συγκέντρωση και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους κινδύνους επέμβασης στον προσωπικό χώρο και στην ιδιωτική ζωή του ατόμου. Οι κίνδυνοι αυτοί αυξάνονται με τις νέες δυνατότητες ταχύτατης μεταφοράς πληροφοριών παγκοσμίως μέσω του Internet. Κάθε δραστηριότητα του σύγχρονου ανθρώπου γίνεται καθημερινά αντικείμενο επεξεργασίας και ανάλυσης γεγονός που χρήζει αντιμετώπισης και νομικής κατοχύρωσης.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα, είναι οι καταγγελίες εργαζομένων αλλά και συλλογικών οργανώσεών τους, για παράνομη παρακολούθησή τους στους χώρους εργασίας από τους εργοδότες τους. Συνεχώς πληθαίνουν οι αναφορές για περιπτώσεις χρήσης κλειστών κυκλωμάτων παρακολούθησης, ηχοσκόπησης και βιντεοσκόπησης, επεξεργασίας δεδομένων τηλεφωνικών συνδιαλέξεων, χρήσης βιομετρικών μεθόδων, τεχνικών πιστοποίησης της ταυτότητας τους μέσω ανάλυσης των σταθερών χαρακτηριστικών τους, παρακολούθησης της χρήσης των υπολογιστών και της πλοήγησης στο διαδίκτυο, ελέγχου του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και "κυβερνοπαρακολούθησης".

Οι παρακολουθήσεις προσωπικών δεδομένων εργαζομένων, όπως του ηλεκτρονικού τους ταχυδρομείου ή της επικοινωνίας τους μέσω του Η/Υ του γραφείου τους έχει οδηγήσει ακόμη και σε απολύσεις εργαζομένων, λόγω του

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

περιεχομένου τους. Χωρίς αυτό να σημαίνει ότι οι παρακολουθήσεις αυτές είναι εξ ορισμού παράνομες καθώς μπορεί να έχουν τηρηθεί οι προϋποθέσεις και εγγυήσεις της νομοθεσίας: βρισκόμαστε μπροστά σε ένα νέο πεδίο «σύγκρουσης» θεμελιωδών δικαιωμάτων και στην ανάγκη εξεύρεσης λύσεων έτσι ώστε, να καθοριστεί πότε ο έλεγχος του εργαζόμενου από τον εργοδότη με σκοπό την προστασία της επιχείρησης είναι νομοθετικά ορθός και πότε καταχρηστικός.

Στην Ελλάδα, για την προστασία των θεμελιωδών ελευθεριών των πολιτών, όπως τα προσωπικά τους δεδομένα ιδρύθηκε με τον Νόμο 2472/1997 (Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) ως ανεξάρτητος διοικητικός φορέας η “Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα”. Στο 2^ο και 3^ο κεφάλαιο της εργασίας γίνεται αναφορά στον Νόμο 2472/1997 και στην “Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα”.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

1.1 Έννοια προσωπικών δεδομένων

Οι προσωπικές πληροφορίες που αναφέρονται σε κάθε είδους δραστηριότητα προσωπική είτε επαγγελματική του ατόμου ονομάζονται προσωπικά δεδομένα. Προσωπικά δεδομένα, σύμφωνα με τον Νόμο 2472/1997(Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) και την Οδηγία 95/46/ΕΚ(Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών) είναι κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο πρόσωπό του κάθε ατόμου, π.χ. το όνομα και το επάγγελμά του ατόμου, η οικογενειακή του κατάσταση, η ηλικία του, ο τόπος κατοικίας, η φυλετική του προέλευση, τα στοιχεία ταυτότητάς του, η οικονομική του κατάσταση, τα πολιτικά του φρονήματα, η θρησκεία που πιστεύει, οι φιλοσοφικές του απόψεις, η συνδικαλιστική του δράση, η υγεία του, η ερωτική του ζωή και οι τυχόν ποινικές του διώξεις και καταδίκες.

1.2 Νόμοι προστασίας από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων

Στην Ελλάδα και την Ευρώπη ισχύουν πολλά νομοθετήματα που προστατεύουν τους πολίτες από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων σε διάφορους τομείς. Έτσι έχουμε: τον Νόμο 3144/2003 , που αναφέρεται στην προώθηση της απασχόλησης και στην κοινωνική προστασία, τον Νόμο 2774.1999 , την Οδηγία 97/66/ΕΚ, και την Σύσταση 558.2003 που αναφέρονται στην, ιδιωτική ζωή των πολιτών πάνω στον τηλεπικοινωνιακό τομέα, την Υπουργική απόφαση 80329.2003, την Οδηγία 2002.58.ΕΚ, την Σύσταση R(99)5, το Ψήφισμα 2003.C48 και τη Σύσταση 2003.203 που αναφέρονται στην προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και συναλλαγές.

Όμως ισχύουν και γενικότερου περιεχομένου νομοθετήματα που είτε συστήνουν Αρχές που εποπτεύουν την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων όπως είναι στην Ελλάδα "Η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων" (Νόμος 2472.1997) και η "Αρχή Διασφάλισης Απορρήτου" (Νόμος 3115.2003) και στην Ευρώπη "Ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προσωπικών Δεδομένων" (Απόφαση 1247.2002.ΕΚ) είτε ρυθμίζουν την διαβίβαση προσωπικών δεδομένων από την Κοινότητα σε άλλες χώρες (Απόφαση 2003.490, Απόφαση του Συμβουλίου 2004/644/ΕΚ).

1.3 Δικαστικές αποφάσεις

Παράλληλα με τα παραπάνω νομοθετικά κείμενα και την δραστηριότητα της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, οι πολίτες που γίνονται υποκείμενα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων προστατεύονται και από τα δικαστήρια. Πληθώρα δικαστικών αποφάσεων, ελληνικών και ξένων, αναφέρονται και ρυθμίζουν κάθε είδους διαφορά που ανακύπτει σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

Μερικές από τις ελληνικές αποφάσεις όσων αφορά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων είναι οι εξής:

- Η 1129.2001 του Μον.Πρωτ.Τρ. σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων στον τηλεπικοινωνιακό τομέα
- Η 2279.2001 του ΣτΕ σχετικά με την σύσταση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
- Η 2950.2002 του Μον.Πρωτ.Θεσ. σχετικά με την δωσιδικία νομικού προσώπου σε υπόθεση επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα
- Η 2279.2001 του ΣτΕ σχετικά με την σύσταση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
- Η 2286.2001 του ΣτΕ σχετικά με την άσκηση αίτησης ακυρώσεως κατά πράξεως της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων από Πολιτικό κόμμα.
- Η 984.2001 του Συμβουλίου Εφετών για την παράνομη γνώση, αλλοίωση και ανακοίνωση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΝΟΜΟΣ 2472/1997 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

2.1 Γενικές διατάξεις

2.1.1 Αντικείμενο του Ν2472/1997

Στην Ελλάδα δεν υπάρχει νόμος που να αναφέρεται αποκλειστικά στην προστασία προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων. Ισχύει όμως ο Ν2472/1997 που έχει ως αντικείμενο την θέσπιση των προϋποθέσεων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την προστασία των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των φυσικών προσώπων και ιδίως της ιδιωτικής ζωής.

2.1.2 Ορισμοί

Για την καλύτερη κατανόηση του παραπάνω νόμου θα αναλύσουμε τις εξής έννοιες:

- «Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα», είναι κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο πρόσωπο που αναφέρονται τα δεδομένα. Δεν θεωρούνται ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα στατιστικής φύσεως συγκεντρωτικά στοιχεία, από τα οποία δεν μπορούν πλέον να προσδιορισθούν τα υποκείμενα των δεδομένων.
- «Ευαίσθητα δεδομένα», είναι τα δεδομένα που αφορούν τη φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια και στην ερωτική ζωή, στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, καθώς και στη συμμετοχή σε συναφείς με τα ανωτέρω ενώσεις προσώπων.

- «Υποκείμενο των δεδομένων», είναι το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα, και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτική ή κοινωνική.
- «Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» («επεξεργασία»), είναι κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται, από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή.
- «Αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» («αρχείο»), είναι κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι προσιτά με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια.
- «Διασύνδεση», είναι μορφή επεξεργασίας που συνίσταται στην δυνατότητα συσχέτισης των δεδομένων ενός αρχείου με δεδομένα αρχείου ή αρχείων που τηρούνται από άλλον ή άλλους υπεύθυνους επεξεργασίας ή που τηρούνται από τον ίδιο υπεύθυνο επεξεργασίας για άλλο σκοπό.
- «Υπεύθυνος επεξεργασίας», είναι αυτός που καθορίζει τον σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Μπορεί δηλαδή να είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός. Μια επιχείρηση είναι υπεύθυνη για την επεξεργασία των δεδομένων των πελατών και των υπαλλήλων της. Ένας γιατρός είναι συνήθως ο υπεύθυνος για την επεξεργασία των δεδομένων των πελατών του. Μία δημόσια βιβλιοθήκη είναι υπεύθυνη για την επεξεργασία των δεδομένων των χρηστών της. Όταν ο σκοπός και ο τρόπος της επεξεργασίας καθορίζονται με διατάξεις νόμου ή κανονιστικές διατάξεις εθνικού ή

κοινοτικού δικαίου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια βάσει των οποίων γίνεται η επιλογή του καθορίζονται αντίστοιχα από το εθνικό ή το κοινοτικό δίκαιο.

- «Εκτελών την επεξεργασία», οποιοσδήποτε επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό υπεύθυνου επεξεργασίας, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός.
- «Τρίτος», κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία, ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, εκτός από το υποκείμενο των δεδομένων, τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία ή για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας.
- «Αποδέκτης», είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή ή υπηρεσία, ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, στον οποίο ανακοινώνονται ή μεταδίδονται τα δεδομένα, ανεξαρτήτως αν πρόκειται για τρίτο ή όχι.
- «Συγκατάθεση» του υποκειμένου των δεδομένων, είναι κάθε ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως, που εκφράζεται με τρόπο σαφή, και εν πλήρη επίγνωση, και με την οποία, το υποκείμενο των δεδομένων, αφού προηγουμένως ενημερωθεί, δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Η ενημέρωση αυτή περιλαμβάνει πληροφόρηση τουλάχιστον για τον σκοπό της επεξεργασίας, τα δεδομένα ή τις κατηγορίες δεδομένων που αφορά η επεξεργασία, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και το όνομα, την επωνυμία και τη διεύθυνση του υπεύθυνου επεξεργασίας και του τυχόν εκπροσώπου του. Η συγκατάθεση μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε, χωρίς αναδρομικό αποτέλεσμα.
- «Αρχή», είναι η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ένας ανεξάρτητος διοικητικός φορέας που έχει ως αρμοδιότητα την εποπτεία της εφαρμογής του παρόντος νόμου και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2.1.3 Πεδίο εφαρμογής

Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ατόμων, τόσο στον εργασιακό τους χώρο όσο και στην ιδιωτική τους ζωή πρέπει να πραγματοποιείται από συγκεκριμένα άτομα, για συγκεκριμένο σκοπό και με ορισμένες προϋποθέσεις.

- Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται στην ολική ή μερική αυτοματοποιημένη επεξεργασία καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο.
- Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία πραγματοποιείται από φυσικό πρόσωπο για την άσκηση δραστηριοτήτων αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών.
- Ο παρών νόμος εφαρμόζεται σε κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον αυτή εκτελείται:
 - Από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούντα την επεξεργασία, εγκατεστημένο στην Ελληνική Επικράτεια ή σε τόπο όπου βάσει του δημοσίου διεθνούς δικαίου εφαρμόζεται το ελληνικό δίκαιο.
 - Από υπεύθυνο επεξεργασίας που δεν είναι εγκατεστημένος στην επικράτεια Κράτους- Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή κράτους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, αλλά τρίτης χώρας και για τους σκοπούς της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προσφεύγει σε μέσα, αυτοματοποιημένα ή όχι, ευρισκόμενα στην Ελληνική Επικράτεια, εκτός εάν τα μέσα αυτά χρησιμοποιούνται μόνο με σκοπό τη διέλευση από αυτήν. Στην περίπτωση αυτή, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να υποδείξει με γραπτή δήλωσή του προς την Αρχή εκπρόσωπος εγκατεστημένο στην Ελληνική Επικράτεια, ο οποίος υποκαθίσταται στα δικαιώματα και υποχρεώσεις του υπεύθυνου, χωρίς ο τελευταίος αυτός να απαλλάσσεται από τυχόν ιδιαίτερη ευθύνη του. Το αυτό ισχύει και όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας καλύπτεται από ετεροδικία, ασυλία ή άλλο λόγο που κωλύει την ποινική δίωξη.

2.2 Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων

Σημαντικό ζήτημα για κάθε άτομο είναι αν η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων είναι νόμιμη ή όχι και κάτω από ποιες προϋποθέσεις μπορεί να γίνει, έτσι ώστε να μην καταπατούνται οι θεμελιώδεις ελευθερίες του.

2.2.1 Χαρακτηριστικά προσωπικών δεδομένων

- Για να είναι νόμιμη η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων πρέπει τα δεδομένα αυτά:
 - Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών.
 - Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας.
 - Να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση.
 - Να διατηρούνται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την κρίση της Αρχής, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους. Μετά την παρέλευση της περιόδου αυτής, η Αρχή μπορεί, με αιτιολογημένη απόφασή της, να επιτρέπει τη διατήρηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για ιστορικούς επιστημονικούς ή στατιστικούς σκοπούς, εφ' όσον κρίνει ότι δεν θίγονται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση τα δικαιώματα των υποκειμένων τους ή και τρίτων.
- Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν συλλεχθεί ή υφίστανται επεξεργασία κατά παράβαση της προηγούμενης παραγράφου καταστρέφονται με ευθύνη του υπεύθυνου επεξεργασίας. Η Αρχή, εάν

εξακριβώσει αυτεπαγγέλτως ή μετά από σχετική καταγγελία παράβαση των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου, επιβάλλει την διακοπή της συλλογής ή της επεξεργασίας και την καταστροφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που έχουν ήδη συλλέγει ή τύχει επεξεργασίας.

2.2.2 Προϋποθέσεις επεξεργασίας

- Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει την αδιαμφισβήτητη συγκατάθεσή του, δηλαδή έχει συμφωνήσει ελεύθερα και ρητά αφού ενημερώθηκε καταλλήλως.
- Κατ' εξαίρεση, η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και χωρίς τη συγκατάθεση επιτρέπεται για 5 λόγους:
 - Όταν είναι αναγκαία για την εκτέλεση σύμβασης ή για ενέργειες που πραγματοποιούνται πριν από τη σύναψη συμβάσεως από το άτομο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα, π.χ. επεξεργασία δεδομένων για χρέωση ή επεξεργασία δεδομένων που αφορούν άτομα τα οποία έχουν υποβάλει αίτηση εργασίας ή δανείου.
 - Όταν είναι αναγκαία για την εκπλήρωση νομικής υποχρέωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας.
 - Όταν είναι αναγκαία για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων, εάν αυτό αδυνατεί από φυσικής ή νομικής πλευράς να δώσει τη συγκατάθεσή του. Για παράδειγμα, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος, όπου το άτομο το οποίο αφορούν τα δεδομένα έχει χάσει τις αισθήσεις του, οι νοσοκόμοι πρώτων βοηθειών μπορούν να γνωστοποιούν τα αποτελέσματα εξέτασης αίματος, εάν τούτο θεωρείται αναγκαίο, προκειμένου να σωθεί η ζωή του τραυματία στον οποίο αναφέρονται τα δεδομένα.
 - Όταν είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος .
 - Όταν είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτο

πρόσωπο και υπό τον όρο ότι αυτό υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών.

- Η Αρχή μπορεί να εκδίδει ειδικούς κανόνες επεξεργασίας για τις πλέον συνήθεις κατηγορίες επεξεργασιών και αρχείων, οι οποίες προφανώς δεν θίγουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα. Οι κατηγορίες αυτές προσδιορίζονται με κανονισμούς που καταρτίζει η Αρχή και κυρώνονται με προεδρικά διατάγματα, τα οποία εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης.

2.2.3: Γνωστοποίηση αρχείων

Όπως αναφέραμε προηγουμένως, αρχείο είναι κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι προσιτά με ορισμένα κριτήρια. Τα αρχεία αυτά μπορούν να δημιουργούνται μόνο από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να γνωστοποιεί την διαδικασία της επεξεργασίας τους στην Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.

- Ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να γνωστοποιήσει εγγράφως στην Αρχή, τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ή την έναρξη της επεξεργασίας.
- Με τη γνωστοποίηση στην Αρχή ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει απαραίτητα να δηλώνει:
 - Το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία ή τον τίτλο του, και τη διεύθυνσή του.
 - Τη διεύθυνση όπου είναι εγκατεστημένο το αρχείο ή ο κύριος εξοπλισμός που υποστηρίζει την επεξεργασία.
 - Την περιγραφή του σκοπού της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται ή πρόκειται να περιληφθούν στο αρχείο.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

- Το είδος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υφίστανται ή πρόκειται να υποστούν επεξεργασία ή περιέχονται ή πρόκειται να περιληφθούν στο αρχείο.
 - Το χρονικό διάστημα για το οποίο προτίθεται να εκτελεί την επεξεργασία ή να διατηρήσει το αρχείο.
 - Τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών στους οποίους ανακοινώνει ή ενδέχεται να ανακοινώνει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.
 - Τις ενδεχόμενες διαβιβάσεις και το σκοπό της διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτες χώρες.
 - Τα βασικά χαρακτηριστικά του συστήματος και των μέτρων ασφαλείας του αρχείου ή της επεξεργασίας.
- Τα στοιχεία αυτά καταχωρίζονται στο Μητρώο Αρχείων και Επεξεργασιών που τηρεί η Αρχή.
 - Κάθε μεταβολή των στοιχείων που αναφέρθηκαν προηγουμένως πρέπει να γνωστοποιείται εγγράφως και χωρίς καθυστέρηση από τον υπεύθυνο στην Αρχή.

2.2.4 Επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων

Τα ευαίσθητα δεδομένα όπως, η υγεία, η ερωτική ζωή, τα φυλετικά στοιχεία, οι πολιτικές και θρησκευτικές πεποιθήσεις, η συμμετοχή σε σωματεία, συνδικαλιστικές οργανώσεις και οι τυχόν ποινικές διώξεις και καταδίκες, προστατεύονται από τον νόμο και η επεξεργασία τους επιτρέπεται μόνο σε ορισμένες περιπτώσεις.

- Απαγορεύεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων.
- Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - Το υποκείμενο έδωσε τη γραπτή συγκατάθεσή του. Σε περίπτωση όμως που δόθηκε συγκατάθεση χωρίς πλήρη ενημέρωση για την τύχη

των ευαίσθητων δεδομένων ή αποσπάσθηκε παράνομα τότε η επεξεργασία δεν θεωρείται νόμιμη.

- Η επεξεργασία είναι αναγκαία για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου ή προβλεπόμενου από το νόμο συμφέροντος τρίτου, εάν αυτό αδυνατεί από φυσικής ή νομικής πλευράς να δώσει τη συγκατάθεσή του.
- Η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου.
- Η επεξεργασία αφορά θέματα υγείας και εκτελείται από πρόσωπο που ασχολείται κατ' επάγγελμα με την παροχή υπηρεσιών υγείας και υπόκειται σε καθήκον εχεμύθειας ή σε συναφείς κώδικες δεοντολογίας, υπό τον όρο ότι η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την ιατρική πρόληψη, διάγνωση, περίθαλψη ή τη διαχείριση υπηρεσιών υγείας.
- Η επεξεργασία εκτελείται από Δημόσια Αρχή και είναι αναγκαία είτε αα) για λόγους εθνικής ασφάλειας είτε ββ) για την εξυπηρέτηση των αναγκών εγκληματολογικής ή σωφρονιστικής πολιτικής και αφορά τη διακρίβωση εγκλημάτων, ποινικές καταδίκες ή μέτρα ασφαλείας είτε γγ) για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας είτε δδ) για την άσκηση δημόσιου φορολογικού ελέγχου ή δημόσιου ελέγχου κοινωνικών παροχών.
- Η επεξεργασία πραγματοποιείται για ερευνητικούς και επιστημονικούς αποκλειστικά σκοπούς και υπό τον όρο ότι τηρείται η ανωνυμία και λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται.
- Η επεξεργασία αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων, και πραγματοποιείται αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος. Η άδεια της αρχής χορηγείται μόνο εφόσον η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για

την εξασφάλιση του δικαιώματος πληροφόρησης για θέματα δημοσίου ενδιαφέροντος καθώς και στο πλαίσιο καλλιτεχνικής έκφρασης και εφόσον δεν παραβιάζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής.

- Η Αρχή χορηγεί άδεια συλλογής και επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και άδεια ιδρύσεως και λειτουργίας σχετικού αρχείου, ύστερα από αίτηση του υπεύθυνου επεξεργασίας. Εφ' όσον η Αρχή διαπιστώσει ότι πραγματοποιείται επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, η γνωστοποίηση αρχείου, σύμφωνα , επέχει θέση αιτήσεως για τη χορήγηση άδειας. Η Αρχή μπορεί να επιβάλλει όρους και προϋποθέσεις για την αποτελεσματικότερη προστασία του δικαιώματος ιδιωτικής ζωής των υποκειμένων ή τρίτων.
- Η άδεια εκδίδεται για ορισμένο χρόνο, ανάλογα με τον σκοπό της επεξεργασίας. Μπορεί να ανανεωθεί ύστερα από αίτηση του υπεύθυνου επεξεργασίας. Η άδεια περιέχει απαραίτητως:
 - Το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία ή τον τίτλο καθώς και τη διεύθυνση του υπεύθυνου επεξεργασίας και του τυχόν εκπροσώπου του.
 - Τη διεύθυνση όπου είναι εγκατεστημένο το αρχείο.
 - Το είδος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που επιτρέπεται να περιληφθούν στο αρχείο.
 - Το χρονικό διάστημα για το οποίο χορηγείται η άδεια.
 - Τους τυχόν όρους και προϋποθέσεις που έχει επιβάλει η Αρχή για την ίδρυση και λειτουργία του αρχείου.
 - Την υποχρέωση γνωστοποίησής του ή των αποδεκτών ευθύς ως εξατομικευτούν.
- Αντίγραφο της άδειας καταχωρίζεται στο Μητρώο Αδειών που διατηρεί η Αρχή.
- Κάθε μεταβολή των στοιχείων που έχει δώσει ο υπεύθυνος επεξεργασίας στην Αρχή πρέπει να την γνωστοποιεί σ' αυτήν χωρίς καθυστέρηση. Κάθε άλλη μεταβολή, πλην της διεύθυνσης του υπευθύνου ή του εκπροσώπου του,

συνεπάγεται την έκδοση νέας άδειας, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις.

2.2.5 Απαλλαγή υποχρέωσης γνωστοποίησης και λήψης άδειας

Σημαντικό είναι να αναφέρουμε σε ποιες περιπτώσεις ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν είναι υποχρεωμένος να γνωστοποιήσει στη Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων την διαδικασία επεξεργασίας των δεδομένων και να λάβει την άδεια της.

- Ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαλλάσσεται από την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας από την Αρχή στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - Όταν η επεξεργασία πραγματοποιείται αποκλειστικά για σκοπούς που συνδέονται άμεσα με σχέση εργασίας ή έργου ή με παροχή υπηρεσιών στο δημόσιο τομέα και είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης που επιβάλλει ο νόμος ή για την εκτέλεση των υποχρεώσεων από τις παραπάνω σχέσεις και το υποκείμενο έχει προηγουμένως ενημερωθεί.
 - Όταν η επεξεργασία αφορά πελάτες ή προμηθευτές, εφόσον τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους. Τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές δεν θεωρούνται τρίτοι, εφόσον τη διαβίβαση ή κοινοποίηση επιβάλλει νόμος ή δικαστική απόφαση. Υποχρεωμένες όμως στην γνωστοποίηση τυχόν επεξεργασίας είναι οι ασφαλιστικές εταιρείες για όλους τους κλάδους ασφάλισης, οι φαρμακευτικές εταιρείες, οι εταιρείες εμπορίας πληροφοριών και τα χρηματοπιστωτικά νομικά πρόσωπα, όπως οι τράπεζες και οι εταιρείες έκδοσης πιστωτικών καρτών.
 - Όταν η επεξεργασία γίνεται από σωματεία, εταιρείες, ενώσεις προσώπων και πολιτικά κόμματα και αφορά δεδομένα των μελών ή εταιρειών τους, εφόσον αυτοί έχουν δώσει την συγκατάθεσή τους και τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους. Δεν θεωρούνται τρίτοι τα μέλη ή εταίροι, εφόσον η διαβίβαση γίνεται προς

αυτούς για τους σκοπούς των ως άνω νομικών προσώπων ή ενώσεων, ούτε τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές, εφόσον τη διαβίβαση επιβάλλει νόμος ή δικαστική απόφαση.

- Όταν η επεξεργασία γίνεται από ιατρούς ή άλλα πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες υγείας και αφορά ιατρικά δεδομένα, εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεσμεύεται από το ιατρικό απόρρητο ή άλλο απόρρητο που προβλέπει νόμος ή κώδικας δεοντολογίας και τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους. Τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές δεν θεωρούνται τρίτοι, εφόσον τη διαβίβαση ή κοινοποίηση επιβάλλει νόμος ή δικαστική απόφαση. Δεν εμπίπτουν στην απαλλαγή της παρούσας διάταξης τα νομικά πρόσωπα ή οργανισμοί που παρέχουν υπηρεσίες υγείας, όπως κλινικές, νοσοκομεία, κέντρα αποθεραπείας και αποτοξίνωσης, ασφαλιστικά ταμεία και ασφαλιστικές εταιρείες, καθώς και οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όταν η επεξεργασία διεξάγεται στο πλαίσιο προγραμμάτων τηλεϊατρικής ή παροχής ιατρικών υπηρεσιών μέσω δικτύου.
- Όταν η επεξεργασία γίνεται από δικηγόρους, συμβολαιογράφους, άμισθους υποθηκοφύλακες και δικαστικούς επιμελητές και αφορά την παροχή νομικών υπηρεσιών προς πελάτες τους, εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεσμεύεται από υποχρέωση απορρήτου που προβλέπει νόμος και τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους, εκτός από τις περιπτώσεις που αυτό είναι αναγκαίο και συνδέεται άμεσα με την εκπλήρωση εντολής του πελάτη.
- Όταν η επεξεργασία γίνεται από δικαστικές αρχές ή υπηρεσίες στο πλαίσιο απονομής της δικαιοσύνης ή για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας τους.
- Σε όλες τις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας υπόκειται σε όλες τις υποχρεώσεις που προβλέπει ο παρών νόμος και υποχρεούται να συμμορφώνεται με ειδικούς κανόνες επεξεργασίας που εκδίδει η Αρχή.

2.2.6 Διασύνδεση αρχείων

Εδώ αναφέρεται πότε επιτρέπεται η δυνατότητα συσχέτισης των δεδομένων ενός αρχείου με δεδομένα αρχείου ή αρχείων που τηρούνται από άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας ή που τηρούνται από τον ίδιο υπεύθυνο επεξεργασίας για άλλο σκοπό.

- Διασύνδεση αρχείων επιτρέπεται μόνον υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
- Κάθε διασύνδεση γνωστοποιείται στην Αρχή με δήλωση την οποία υποβάλλουν από κοινού οι υπεύθυνοι επεξεργασίας ή ο υπεύθυνος επεξεργασίας που διασυνδέει δύο ή περισσότερα αρχεία που εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς.
- Εάν ένα τουλάχιστον από τα αρχεία που πρόκειται να διασυνδεθούν περιέχει ευαίσθητα δεδομένα, ή εάν η διασύνδεση έχει ως συνέπεια την αποκάλυψη ευαίσθητων δεδομένων, ή εάν για την πραγματοποίηση της διασύνδεσης, πρόκειται να γίνει χρήση ενιαίου κωδικού αριθμού, η διασύνδεση επιτρέπεται μόνον με προηγούμενη άδεια της Αρχής (άδεια διασύνδεσης).
- Η άδεια διασύνδεσης της προηγούμενης παραγράφου χορηγείται ύστερα από ακρόαση των υπεύθυνων επεξεργασίας των αρχείων και περιέχει απαραίτητως:
 - Τον σκοπό για τον οποίο η διασύνδεση θεωρείται αναγκαία.
 - Το είδος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορά η διασύνδεση.
 - Το χρονικό διάστημα για το οποίο επιτρέπεται η διασύνδεση.
 - Τους τυχόν όρους και προϋποθέσεις για την αποτελεσματικότερη προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών και ιδίως του δικαιώματος ιδιωτικής ζωής των υποκειμένων ή τρίτων.
 - Η άδεια διασύνδεσης μπορεί να ανανεωθεί ύστερα από αίτηση των υπεύθυνων επεξεργασίας.
 - Οι δηλώσεις της παρ. 2 του παρόντος άρθρου καθώς και αντίγραφα των αδειών διασύνδεσης καταχωρίζονται στο Μητρώο Διασυνδέσεων που τηρεί η Αρχή.

2.2.7 Διασυνοριακή ροή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

- Η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι ελεύθερη:
 - προς χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
 - προς χώρα μη μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά από άδεια της Αρχής που παρέχεται εάν κρίνει ότι η εν λόγω χώρα εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας. Γι' αυτό, λαμβάνει υπόψη τη φύση των δεδομένων, τους σκοπούς και τη διάρκεια της επεξεργασίας, τους σχετικούς γενικούς και ειδικούς κανόνες δικαίου, τους κώδικες δεοντολογίας, τα μέτρα ασφαλείας για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και το επίπεδο προστασίας των χώρων προέλευσης, διέλευσης και τελικού προορισμού των δεδομένων. Δεν απαιτείται άδεια της Αρχής εφόσον η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αποφανθεί, ότι η χώρα αυτή εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας.
- Η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς χώρα που δεν ανήκει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η οποία δεν εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας, επιτρέπεται κατ' εξαίρεση, με άδεια της Αρχής, εφ' όσον συντρέχει μία ή περισσότερες από τις κατωτέρω προϋποθέσεις:
 - Το υποκείμενο των δεδομένων έδωσε τη συγκατάθεσή του για τη διαβίβαση, εκτός εάν η συγκατάθεση έχει αποσπασθεί με τρόπο που παράνομο.
 - Η διαβίβαση είναι απαραίτητη i) για τη διασφάλιση ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων, εφ' όσον αυτό αδυνατεί από φυσικής ή νομικής πλευράς να δώσει τη συγκατάθεσή του, ή ii) για τη συνομολόγηση και εκτέλεση σύμβασης μεταξύ αυτού και του υπεύθυνου επεξεργασίας ή μεταξύ του υπεύθυνου επεξεργασίας και τρίτου προς το συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων, ή iii) για την εκτέλεση προσυμβατικών μέτρων που έχουν ληφθεί κατ' αίτηση του υποκειμένου των δεδομένων.

- Η διαβίβαση είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση εξαιρετικής ανάγκης και τη διαφύλαξη υπέρτερου δημόσιου συμφέροντος, ιδίως για την εκτέλεση συμβάσεων συνεργασίας με δημόσιες αρχές της άλλης χώρας, εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των θεμελιωδών ελευθεριών και την άσκηση των σχετικών δικαιωμάτων.
- Η διαβίβαση είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον του δικαστηρίου.
- Η μετάδοση πραγματοποιείται από δημόσιο μητρώο, το οποίο κατά το νόμο προορίζεται για την παροχή πληροφοριών στο κοινό και είναι προσιτό στο κοινό ή σε κάθε πρόσωπο που αποδεικνύει έννομο συμφέρον, εφόσον στη συγκεκριμένη περίπτωση πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις για την πρόσβαση στο μητρώο.
- Ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των υποκειμένων και την άσκηση των σχετικών δικαιωμάτων τους, όταν οι εγγυήσεις προκύπτουν από συμβατικές ρήτρες, σύμφωνες με τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου. Δεν απαιτείται άδεια εάν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε, ότι ορισμένες συμβατικές ρήτρες παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.
- Στις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων η Αρχή ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις αντίστοιχες Αρχές των άλλων κρατών μελών, όταν θεωρεί ότι μία χώρα δεν εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας.

2.2.8 Απόρρητο και ασφάλεια της επεξεργασίας

Ο Νόμος διασφαλίζει την προστασία των θεμελιωδών ελευθεριών των πολιτών καθώς διευκρινίζει πως η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων είναι απόρρητη και μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο από εξουσιοδοτημένα πρόσωπα από την Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Τα πρόσωπα αυτά πρέπει να έχουν άριστες

τεχνικές γνώσεις για την διασφάλιση των δεδομένων, να είναι φερέγγυα για την τήρηση του απορρήτου.

Επομένως :

- Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι απόρρητη. Διεξάγεται αποκλειστικά και μόνο από πρόσωπα που τελούν υπό τον έλεγχο του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία και μόνον κατ' εντολή του.
- Για τη διεξαγωγή της επεξεργασίας ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να επιλέγει πρόσωπα με αντίστοιχα επαγγελματικά προσόντα που παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις από πλευράς τεχνικών γνώσεων και προσωπικής ακεραιότητας για την τήρηση του απορρήτου.
- Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας.
- Αν η επεξεργασία διεξάγεται για λογαριασμό του υπεύθυνου από πρόσωπο μη εξαρτώμενο από αυτόν, η σχετική ανάθεση γίνεται υποχρεωτικά εγγράφως.

2.3 Δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων

Ο εργαζόμενος και γενικά κάθε πρόσωπο πρέπει να ενημερώνεται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας για την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων και ανάλογα να δίνει την συγκατάθεση του αν το επιθυμεί. Υπάρχουν βέβαια περιπτώσεις όπου βάσει του Νόμου, η έγκριση του δεν είναι υποχρεωτική.

2.3.1 Δικαίωμα ενημέρωσης

- Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, κατά το στάδιο της συλλογής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, να ενημερώνει με τρόπο πρόσφορο και σαφή το υποκείμενο για τα εξής τουλάχιστον στοιχεία:

- την ταυτότητά του και την ταυτότητα του τυχόν εκπροσώπου του.
 - τον σκοπό της επεξεργασίας.
 - του αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων.
 - την ύπαρξη του δικαιώματος πρόσβασης
- Εάν για τη συλλογή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ο υπεύθυνος επεξεργασίας ζητεί την συνδρομή του ατόμου που επεξεργάζονται τα στοιχεία του, οφείλει να το ενημερώνει ειδικώς και εγγράφως για όλη την διαδικασία της επεξεργασίας. Με αυτή την ενημέρωση ο υπεύθυνος επεξεργασίας γνωστοποιεί στο υποκείμενο εάν υποχρεούται ή όχι να παράσχει τη συνδρομή του, με βάση ποιες διατάξεις, καθώς και για τις τυχόν συνέπειες της άρνησής του.
 - Εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς.
 - Με απόφαση της Αρχής, μπορεί να μην επιτραπεί η μερική ή ολική ενημέρωση για επεξεργασία προσωπικών δεδομένων εφόσον η επεξεργασία αυτή γίνεται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων. Σε επείγουσες περιπτώσεις η άρση της υποχρέωσης ενημέρωσης μπορεί να γίνει με προσωρινή, άμεσα εκτελεστή, απόφαση του Προέδρου, ο οποίος πρέπει να συγκαλέσει το συντομότερο την Αρχή για την έκδοση οριστικής απόφασης επί του θέματος.
 - Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης, η υποχρέωση ενημέρωσης δεν υφίσταται όταν η συλλογή γίνεται αποκλειστικά για δημοσιογραφικούς σκοπούς και αφορά δημόσια πρόσωπα.

2.3.2 Δικαίωμα πρόσβασης

Σε περίπτωση επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων οποιουδήποτε ατόμου, το άτομο αυτό έχει δικαίωμα να γνωρίζει ποια προσωπικά του δεδομένα επεξεργάστηκαν και να ενημερώνεται για τον σκοπό και την εξέλιξη της επεξεργασίας.

Έτσι:

- Καθένας έχει δικαίωμα να γνωρίζει εάν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν αποτελούν ή αποτέλεσαν αντικείμενο επεξεργασίας. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας, είναι υποχρεωμένος να του απαντήσει εγγράφως.
- Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ζητεί και να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, χωρίς καθυστέρηση και κατά τρόπο εύληπτο και σαφή, τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - Όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, καθώς και την προέλευσή τους.
 - Τους σκοπούς της επεξεργασίας, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών.
 - Την εξέλιξη της επεξεργασίας για το χρονικό διάστημα από την προηγούμενη ενημέρωση ή πληροφόρησή του.
 - Τη λογική της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας.
 - Το δικαίωμα πρόσβασης μπορεί να ασκείται από το υποκείμενο των δεδομένων και με τη συνδρομή ειδικού.
 - κατά περίπτωση, τη διόρθωση, τη διαγραφή ή τη δέσμευση (κλείδωμα) των δεδομένων των οποίων η επεξεργασία δεν είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ιδίως λόγω του ελλιπούς ή ανακριβούς χαρακτήρα των δεδομένων, και
 - την κοινοποίηση σε τρίτους, στους οποίους έχουν ανακοινωθεί τα δεδομένα, κάθε διόρθωσης, διαγραφής ή δέσμευσης (κλειδώματος) που διενεργείται σύμφωνα με την περίπτωση ε, εφόσον τούτο δεν είναι αδύνατον ή δεν προϋποθέτει δυσανάλογες προσπάθειες.
- Το δικαίωμα της προηγούμενης παραγράφου και τα δικαιώματα ασκούνται με την υποβολή της σχετικής αίτησης στον υπεύθυνο της επεξεργασίας και ταυτόχρονη καταβολή χρηματικού ποσού, το ύψος του οποίου, ο τρόπος καταβολής του και κάθε άλλο συναφές ζήτημα ρυθμίζονται με απόφαση της Αρχής. Το ποσό αυτό επιστρέφεται στον αιτούντα εάν το αίτημα διόρθωσης ή διαγραφής των δεδομένων κριθεί βάσιμο είτε από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας είτε από την Αρχή, σε περίπτωση προσφυγής του σ' αυτήν.
- Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν απαντήσει εντός δεκαπέντε (15) ημερών ή εάν η απάντησή του δεν είναι ικανοποιητική, το υποκείμενο των δεδομένων

έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή. Στην περίπτωση κατά την οποία ο υπεύθυνος επεξεργασίας αρνηθεί να ικανοποιήσει το αίτημα του ενδιαφερόμενου, κοινοποιεί την απάντησή του στην Αρχή και ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο ότι μπορεί να προσφύγει σε αυτήν.

- Με απόφαση της Αρχής, ύστερα από αίτηση του υπεύθυνου επεξεργασίας, η υποχρέωση πληροφόρησης, μπορεί να αρθεί, εφ' όσον η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα γίνεται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων. Στην περίπτωση αυτή ο Πρόεδρος της Αρχής ή ο αναπληρωτής του προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες και έχει ελεύθερη πρόσβαση στο αρχείο.
- Δεδομένα που αφορούν την υγεία γνωστοποιούνται στο υποκείμενο μέσω ιατρού.

2.3.3 Δικαίωμα αντίρρησης

Όταν ένα άτομο δεν επιθυμεί την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων ή έχει αντιρρήσεις για τον σκοπό ή τον τρόπο που γίνεται η επεξεργασία τότε:

- Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να προβάλλει αντιρρήσεις για την επεξεργασία δεδομένων που το αφορούν. Οι αντιρρήσεις απευθύνονται εγγράφως στον υπεύθυνο επεξεργασίας και πρέπει να περιέχουν αίτημα για συγκεκριμένη ενέργεια, όπως διόρθωση, προσωρινή μη χρησιμοποίηση, δέσμευση, μη διαβίβαση ή διαγραφή. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει την υποχρέωση να απαντήσει εγγράφως επί των αντιρρήσεων μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών. Στην απάντησή του οφείλει να ενημερώσει το υποκείμενο για τις ενέργειες στις οποίες προέβη ή, ενδεχομένως, για τους λόγους που δεν ικανοποίησε το αίτημα. Η απάντηση σε περίπτωση απόρριψης των αντιρρήσεων πρέπει να κοινοποιείται και στην Αρχή.
- Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν απαντήσει εμπροθέσμως ή η απάντησή του δεν είναι ικανοποιητική, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή και να ζητήσει την εξέταση των αντιρρήσεών του. Εάν η Αρχή πιθανολογήσει ότι οι αντιρρήσεις είναι εύλογες και ότι

συντρέχει κίνδυνος σοβαρής βλάβης του υποκειμένου από την συνέχιση της επεξεργασίας, μπορεί να επιβάλλει την άμεση αναστολή της επεξεργασίας έως ότου εκδώσει οριστική απόφαση επί των αντιρρήσεων.

- Καθένας έχει δικαίωμα να δηλώσει στην Αρχή ότι δεδομένα που τον αφορούν δεν επιθυμεί να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από οποιονδήποτε, για λόγους προώθησης πωλήσεως αγαθών ή παροχής υπηρεσιών εξ αποστάσεως. Η Αρχή τηρεί μητρώο με τα στοιχεία ταυτότητας των ανωτέρω. Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας των σχετικών αρχείων έχουν την υποχρέωση να συμβουλευονται πριν από κάθε επεξεργασία το εν λόγω μητρώο και να διαγράφουν από το αρχείο τους τα πρόσωπα της παραγράφου αυτής.

2.3.4 Δικαίωμα προσωρινής δικαστικής προστασίας

- Καθένας έχει δικαίωμα να ζητήσει από το αρμόδιο κάθε φορά δικαστήριο την άμεση αναστολή ή μη εφαρμογή πράξης ή απόφασης που τον θίγει, την οποία έχει λάβει διοικητική αρχή, νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο αποκλειστικά με αυτοματοποιημένη επεξεργασία στοιχείων, εφόσον η επεξεργασία αυτή αποβλέπει στην αξιολόγηση της προσωπικότητάς του και ιδίως της αποδοτικότητάς του στην εργασία, της οικονομικής φερεγγυότητάς του, της αξιοπιστίας του και της εν γένει συμπεριφοράς του.
- Το δικαίωμα δικαστικής προστασίας μπορεί να ικανοποιηθεί και όταν δεν συντρέχουν οι λοιπές ουσιαστικές προϋποθέσεις της προσωρινής δικαστικής προστασίας, όπως προβλέπονται κάθε φορά. (Νόμος 2472/1997. Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με ενσωματωμένες τις τροποποιήσεις. Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.
[online] <http://www.dpa.gr/thesmiko_plaisio.htm>)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

3.1 Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

3.1.1 Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων

Για την αμεσότερη και ταχύτερη προστασία των πολιτών από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων θεωρήθηκε αναγκαία η ίδρυση μιας Αρχής που θα εποπτεύει και θα ασχολείται αποκλειστικά με αυτό το αντικείμενο. Η αρχή αυτή είναι ένας ανεξάρτητος διοικητικός φορέας, ιδρύθηκε το 1997 και ονομάστηκε Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (ΑΠΠΔ). Έχει ποικίλες αρμοδιότητες, μεταξύ των οποίων είναι να εκδίδει οδηγίες και αποφάσεις, να γνωμοδοτεί για κάθε ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και να χορηγεί την απαραίτητη άδεια για την επεξεργασία και συλλογή προσωπικών δεδομένων βάσει των νομικών διατάξεων. Οι σημαντικότερες Οδηγίες της ΑΠΠΔ όσον αφορά τους εργαζόμενους είναι :

- Η Οδηγία 1122/2000 για τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης και
- Η Οδηγία 115/2001 για την επεξεργασία δεδομένων των εργαζομένων

3.1.2 Σύσταση –αποστολή -νομική φύση

Βάσει του Νόμου 2472/1997, για την προστασία των προσωπικών ελευθεριών και δικαιωμάτων κάθε ανθρώπου:

ε

των

αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά.

- Η Αρχή αποτελεί ανεξάρτητη δημόσια αρχή, και εξυπηρετείται από δική της γραμματεία. Η Αρχή δεν υπόκειται σε οποιονδήποτε διοικητικό έλεγχο. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους τα μέλη της Αρχής είναι ανεξάρτητα από προσωπικής και λειτουργικής πλευράς. Η Αρχή υπάγεται στον Υπουργό Δικαιοσύνης και εδρεύει στην Αθήνα.

3.1.3 Συγκρότηση της Αρχής

Από ποιους αποτελείται η ΑΠΠΔ:

- Η Αρχή συγκροτείται από έναν δικαστικό λειτουργό βαθμού Συμβούλου της Επικρατείας ή αντίστοιχου και άνω, ως Πρόεδρο, και έξι μέλη ως εξής:
 - Έναν καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή ΑΕΙ σε γνωστικό αντικείμενο του δικαίου.
 - Έναν καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή ΑΕΙ σε γνωστικό αντικείμενο της πληροφορικής.
 - Έναν καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή Α.Ε.Ι.
 - Τρία πρόσωπα κύρους και εμπειρίας στον τομέα της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Ο δικαστικός λειτουργός - Πρόεδρος και οι καθηγητές - μέλη μπορεί να είναι εν ενεργεία ή μη.

- Ο Πρόεδρος της Αρχής είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και διορίζεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση του Υπουργού Δικαιοσύνης.
- Τα μέλη της Αρχής διορίζονται με την εξής διαδικασία: ο Υπουργός Δικαιοσύνης υποβάλλει στον Πρόεδρο της Βουλής πρόταση για το διορισμό των έξι τακτικών μελών της Αρχής και των ισάριθμων αναπληρωτών τους. Η πρόταση περιλαμβάνει διπλάσιο αριθμό υποψηφίων. Ο Πρόεδρος της

Βουλής διαβιβάζει την πρόταση στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας, η οποία διατυπώνει γνώμη. Τα τακτικά μέλη της Αρχής και οι αντίστοιχοι αναπληρωτές τους επιλέγονται από τη Διάσκεψη των Προέδρων. Οι επιλεγέντες διορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

- Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Αρχής διορίζονται με θητεία. Η θητεία τους είναι τετραετής και μπορεί να ανανεωθεί μία μόνο φορά.
- Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Αρχής διορίζονται με ισάριθμους αναπληρωτές, οι οποίοι πρέπει να διαθέτουν τις ίδιες ιδιότητες και προσόντα.

3.1.4 Κωλύματα - ασυμβίβαστα μελών της Αρχής

Δεν μπορεί να διορισθεί μέλος της Αρχής :

- Υπουργός, υφυπουργός, γενικός γραμματέας υπουργείου ή αυτοτελούς γενικής γραμματείας και βουλευτής.
- Διοικητής, διευθυντής, διαχειριστής, μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή ασκών διευθυντικά καθήκοντα εν γένει σε επιχείρηση η οποία παράγει, μεταποιεί, διαθέτει ή εμπορεύεται υλικά χρησιμοποιούμενα στην πληροφορική ή τις τηλεπικοινωνίες ή παρέχει υπηρεσίες σχετικές με την πληροφορική, τις τηλεπικοινωνίες ή την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και οι συνδεδεμένοι με σύμβαση έργου με τέτοια επιχείρηση.

3.1.5 Υποχρεώσεις και δικαιώματα μελών της Αρχής

- Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους τα μέλη της Αρχής υπακούουν στη συνείδησή τους και το νόμο. Υπόκεινται στο καθήκον εχεμύθειας. Ως μάρτυρες ή πραγματογνώμονες μπορούν να καταθέτουν στοιχεία που αφορούν αποκλειστικά και μόνο την τήρηση των διατάξεων του παρόντος νόμου από υπεύθυνους επεξεργασίας. Το καθήκον εχεμύθειας υφίσταται και μετά την με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση των μελών της Αρχής.

- Για κάθε παράβαση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τον Νόμο 2472/1997, τα μέλη της Αρχής έχουν πειθαρχική ευθύνη. Την πειθαρχική αγωγή ασκεί ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου ο Υπουργός Δικαιοσύνης.
- Μέλος της Αρχής που, κατά παράβαση του παρόντος νόμου, γνωστοποιεί με οποιονδήποτε τρόπο δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που είναι προσιτά σε αυτό λόγω της υπηρεσίας του ή αφήνει άλλον να λάβει γνώση αυτών, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δύο εκατομμυρίων (2.000.000) δραχμών έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών. Αν όμως τέλεσε την πράξη με σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλο αθέμιτο όφελος ή να βλάψει άλλον, επιβάλλεται κάθειρξη. Αν η πράξη του πρώτου εδαφίου τελέστηκε από αμέλεια επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή.

3.1.6 :Αρμοδιότητες, λειτουργία και αποφάσεις της Αρχής

- Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες :
 - Εκδίδει οδηγίες για την εφαρμογή ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
 - Καλεί και ενημερώνει τα επαγγελματικά σωματεία και τις λοιπές ενώσεις φυσικών ή νομικών προσώπων που διατηρούν αρχεία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην κατάρτιση κωδικών δεοντολογίας για την αποτελεσματικότερη προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών των φυσικών προσώπων στον τομέα της δραστηριότητάς τους.
 - Απευθύνει συστάσεις και υποδείξεις στους υπεύθυνους επεξεργασίας ή τους τυχόν εκπροσώπους τους και δίδει κατά την κρίση της δημοσιότητα σε αυτές.
 - Χορηγεί τις άδειες που προβλέπουν οι διατάξεις του Νόμου 2472/1997 και καθορίζει το ύψος των σχετικών παραβόλων.

- Καταγγέλλει τις παραβάσεις των διατάξεων του Νόμου 2472/1997 στις αρμόδιες διοικητικές και δικαστικές αρχές.
- Επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις.
- Αναθέτει σε μέλος ή μέλη της τη διενέργεια διοικητικών εξετάσεων.
- Ενεργεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας διοικητικού ελέγχου στο πλαίσιο των οποίων ελέγχονται η τεχνολογική υποδομή και άλλα, αυτοματοποιημένα ή μη, μέσα που υποστηρίζουν την επεξεργασία των δεδομένων. Έχει το δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και συλλογής κάθε πληροφορίας για τους σκοπούς του ελέγχου, χωρίς να μπορεί να της αντιταχθεί κανενός είδους απόρρητο. Κατ' εξαίρεση, η Αρχή δεν έχει πρόσβαση στα στοιχεία ταυτότητας συνεργατών που περιέχονται σε αρχεία που τηρούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων. Τον έλεγχο διενεργεί μέλος ή μέλη της Αρχής ή υπάλληλος της Γραμματείας, ειδικά προς τούτο εντεταλμένος από τον Πρόεδρο της Αρχής. Κατά τον έλεγχο αρχείων που τηρούνται για λόγους εθνικής ασφαλείας παρίσταται αυτοπροσώπως ο Πρόεδρος της Αρχής. Κατά τον έλεγχο αρχείων που τηρούνται για λόγους εθνικής ασφαλείας, παρίσταται αυτοπροσώπως ο Πρόεδρος της Αρχής.
- Γνωμοδοτεί για κάθε ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- Εκδίδει κανονιστικές πράξεις για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, στα οποία αναφέρεται ο παρών νόμος.
- Ανακοινώνει στη Βουλή παραβάσεις των ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- Συντάσσει κάθε χρόνο έκθεση για την εκτέλεση της αποστολής της κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος. Στην έκθεση επισημαίνονται και οι τυχόν ενδεικνύμενες νομοθετικές μεταβολές στον τομέα της προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία

δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η έκθεση υποβάλλεται από τον Πρόεδρο της Αρχής στον Πρόεδρο της Βουλής και τον Πρωθυπουργό και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως με ευθύνη της Αρχής, η οποία μπορεί να δώσει και άλλου είδους δημοσιότητα στην έκθεση.

- Εξετάζει παράπονα σχετικά με την εφαρμογή του νόμου 2472/1997 και την προστασία των δικαιωμάτων των αιτούντων όταν αυτά θίγονται από την επεξεργασία δεδομένων που τους αφορούν και αιτήσεις με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας των επεξεργασιών αυτών και ενημερώνει τους αιτούντες για τις σχετικές ενέργειές της.
- Συνεργάζεται με αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης σε ζητήματα σχετικά με την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.
- Η Αρχή τηρεί τα ακόλουθα μητρώα :
 - **Μητρώο Αρχείων και Επεξεργασιών**, στο οποίο περιλαμβάνονται τα αρχεία και οι επεξεργασίες που γνωστοποιούνται στην Αρχή.
 - **Μητρώο Αδειών**, στο οποίο περιλαμβάνονται οι άδειες που εκδίδει η Αρχή για την ίδρυση και λειτουργία αρχείων που περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα.
 - **Μητρώο Διασυνδέσεων**, στο οποίο περιλαμβάνονται οι δηλώσεις και οι άδειες που εκδίδει η Αρχή για τη διασύνδεση αρχείων.
 - **Μητρώο προσώπων που δεν επιθυμούν να περιλαμβάνονται σε αρχεία**, τα οποία έχουν ως σκοπό την προώθηση προμήθειας αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών εξ αποστάσεως.
 - **Μητρώο Αδειών Διαβίβασης**, στο οποίο καταχωρίζονται οι άδειες διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
 - **Μητρώο Απόρρητων Αρχείων**, στο οποίο καταχωρίζονται, με απόφαση της Αρχής ύστερα από αίτηση του εκάστοτε υπεύθυνου

επεξεργασίας, αρχεία που τηρούν τα Υπουργεία Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης καθώς και η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών, για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων.

- Καθένας έχει πρόσβαση στα πέντε πρώτα μητρώα της προηγούμενης παραγράφου. Ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου και με απόφαση της Αρχής είναι δυνατό να επιτραπεί η πρόσβαση και στο Μητρώο Απόρρητων Αρχείων. Ύστερα από αίτηση του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκπροσώπου του και με απόφαση της Αρχής είναι δυνατόν να απαγορευθεί η πρόσβαση στο Μητρώο Αδειών Διαβίβασης, εφ' όσον από αυτήν θα προέκυπτε κίνδυνος για την ιδιωτική ζωή τρίτου, την εθνική ασφάλεια, τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της χώρας που απορρέουν από διεθνείς συμβάσεις.
- Όταν η προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων επιβάλλει την άμεση λήψη απόφασης, ο Πρόεδρος μπορεί, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, να εκδίδει προσωρινή διαταγή για άμεση, ολική ή μερική, αναστολή της επεξεργασίας ή της λειτουργίας του αρχείου. Η διαταγή ισχύει μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης από την Αρχή.
- Οι κανονιστικές αποφάσεις της Αρχής δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι λοιπές αποφάσεις της Αρχής ισχύουν από την έκδοση ή την κοινοποίησή τους.
- Ένδικο βοήθημα κατά των αποφάσεων της Αρχής μπορεί να ασκεί και το Δημόσιο. Το ένδικο βοήθημα ασκεί ο κατά περίπτωση αρμόδιος υπουργός.
- Σε κάθε δίκη που αφορά απόφαση της Αρχής διάδικος είναι η ίδια, εκπροσωπούμενη από τον Πρόεδρο.
- Κάθε δημόσια αρχή παρέχει τη συνδρομή της στην Αρχή.

3.2 Κυρώσεις

3.2.1 Διοικητικές κυρώσεις

- Η Αρχή επιβάλλει στους υπεύθυνους επεξεργασίας ή στους τυχόν εκπροσώπους τους τις ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις, για παράβαση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τον Νόμο 2472/1997 και από κάθε άλλη ρύθμιση που αφορά την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα :
 - Προειδοποίηση, με αποκλειστική προθεσμία για άρση της παράβασης.
 - Πρόστιμο ποσού από τριακόσιες χιλιάδες (300.000) έως πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δραχμές.
 - Προσωρινή ανάκληση άδειας.
 - Οριστική ανάκληση άδειας.
 - Καταστροφή αρχείου ή διακοπή επεξεργασίας και επιστροφή ή κλείδωμα (δέσμευση) των σχετικών δεδομένων.

3.2.2 Ποινικές κυρώσεις

- Όποιος παραλείπει να γνωστοποιήσει στην Αρχή, τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ή οποιαδήποτε μεταβολή στους όρους και τις προϋποθέσεις χορηγήσεως της άδειας που προβλέπεται από τον Ν2472/1997, τιμωρείται με φυλάκιση έως τριών (3) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών έως πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών.
- Όποιος διατηρεί αρχείο χωρίς άδεια ή κατά παράβαση των όρων και προϋποθέσεων της άδειας της Αρχής, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών έως πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών.
- Όποιος προβαίνει σε διασύνδεση αρχείων χωρίς να την γνωστοποιήσει στην Αρχή, τιμωρείται με φυλάκιση έως τριών (3) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών έως πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών. Όποιος προβαίνει σε διασύνδεση αρχείων χωρίς την άδεια της Αρχής, όπου αυτή απαιτείται ή κατά παράβαση των όρων της άδειας που του έχει χορηγηθεί, τιμωρείται με φυλάκιση

τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών έως πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών.

- Όποιος χωρίς δικαίωμα επεμβαίνει με οποιονδήποτε τρόπο σε αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή λαμβάνει γνώση των δεδομένων αυτών ή τα αφαιρεί, αλλοιώνει, βλάπτει, καταστρέφει, επεξεργάζεται, μεταδίδει, ανακοινώνει, τα καθιστά προσιτά σε μη δικαιούμενα πρόσωπα ή επιτρέπει στα πρόσωπα αυτά να λάβουν γνώση των εν λόγω δεδομένων, ή τα εκμεταλλεύεται με οποιονδήποτε τρόπο, τιμωρείται με φυλάκιση και χρηματική ποινή και αν πρόκειται για ευαίσθητα δεδομένα με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλες διατάξεις.
- Υπεύθυνος επεξεργασίας που δεν συμμορφώνεται με τις αποφάσεις της Αρχής που εκδίδονται για την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης, για την ικανοποίηση του δικαιώματος αντίρρησης, καθώς και με πράξεις επιβολής των διοικητικών κυρώσεων τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών έως πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών. Με ίδιες ποινές του τιμωρείται ο υπεύθυνος επεξεργασίας που παράνομα διαβιβάζει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα εκτός της χώρας κατά παράβαση του Ν2472/1997 καθώς και εκείνος που δεν συμμορφώνεται με την δικαστική απόφαση του για δικαίωμα προσωρινής δικαστικής προστασίας.
- Αν αυτός που επεξεργάστηκε προσωπικά δεδομένα κατά παράβαση του Ν2472/1997 είχε σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος, ή να βλάψει τρίτον, επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δύο εκατομμυρίων (2.000.000) δραχμών έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών.
- Αν με την παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων προκλήθηκε κίνδυνος για την ελεύθερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος ή για την εθνική ασφάλεια, επιβάλλεται κάθειρξη και χρηματική ποινή

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

τουλάχιστον πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών.

- Αν οι πράξεις όσον αναφέρθηκαν προηγουμένως τελέσθηκαν από αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση έως τριών (3) ετών και χρηματική ποινή.
- Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, αν υπεύθυνος επεξεργασίας δεν είναι φυσικό πρόσωπο, ευθύνεται ο εκπρόσωπος του νομικού προσώπου ή ο επικεφαλής της δημόσιας αρχής ή υπηρεσίας ή οργανισμού αν ασκεί και ουσιαστικά τη διοίκηση ή διεύθυνση αυτών.
- Για τα εγκλήματα όσον αναφέρθηκαν ο Πρόεδρος και τα μέλη της Αρχής καθώς και οι ειδικά εντεταλμένοι υπάλληλοι του τμήματος ελεγκτών της Γραμματείας, είναι ειδικοί ανακριτικοί υπάλληλοι και έχουν όλα τα δικαιώματα που προβλέπει σχετικά ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας. Μπορούν να διενεργούν προανάκριση και χωρίς εισαγγελική παραγγελία, όταν πρόκειται για αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα ή υπάρχει κίνδυνος από την αναβολή.
- Για τα εγκλήματα της παρ. 5 καθώς επίσης και σε κάθε άλλη περίπτωση όπου προηγήθηκε διοικητικός έλεγχος από την Αρχή, ο Πρόεδρος αυτής ανακοινώνει γραπτώς στον αρμόδιο εισαγγελέα οτιδήποτε αποτέλεσε αντικείμενο έρευνας από την Αρχή και διαβιβάζει σε αυτόν όλα τα στοιχεία και τις αποδείξεις.
- Η προανάκριση για τα εγκλήματα του αναφέρθηκαν περατώνεται μέσα σε δύο (2) το πολύ μήνες από την άσκηση της ποινικής δίωξης και εφόσον υπάρχουν ενδείξεις για την παραπομπή του κατηγορουμένου σε δίκη, η δικάσιμος ορίζεται σε ημέρα που δεν απέχει περισσότερο από τρεις (3) μήνες από το πέρας της προανάκρισης ή αν η παραπομπή έγινε με βούλευμα δύο (2) μήνες από τότε που αυτό έγινε αμετάκλητο. Σε περίπτωση εισαγωγής της υπόθεσης με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο δεν επιτρέπεται η προσφυγή κατά του κλητήριου θεσπίσματος.
- Δεν επιτρέπεται αναβολή της δίκης για τα εγκλήματα του παρόντος άρθρου παρά μόνον μία φορά για εξαιρετικά σοβαρό λόγο. Στην περίπτωση αυτή ορίζεται ρητή δικάσιμος, που δεν απέχει περισσότερο από δύο (2) μήνες και η υπόθεση εκδικάζεται κατ' εξαίρεση πρώτη.

- Τα κακούργηματα που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο υπάγονται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου των εφετών.

3.2.3 Αστική ευθύνη

- Φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, που κατά παράβαση του παρόντος νόμου, προκαλεί περιουσιακή βλάβη, υποχρεούται σε πλήρη αποζημίωση. Αν προκάλεσε ηθική βλάβη, υποχρεούται σε χρηματική ικανοποίηση. Η ευθύνη υπάρχει και όταν ο υπόχρεος όφειλε να γνωρίζει την πιθανότητα να επέλθει βλάβη σε άλλον.
- Η χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης για παράβαση του παρόντος νόμου ορίζεται κατ' ελάχιστο στο ποσό των δύο εκατομμυρίων (2.000.000) δραχμών, εκτός αν ζητήθηκε από τον ενάγοντα μικρότερο ποσό ή η παράβαση οφείλεται σε αμέλεια. Η χρηματική αυτή ικανοποίηση επιδικάζεται ανεξαρτήτως από την αιτούμενη αποζημίωση για περιουσιακή βλάβη.
- Οι απαιτήσεις του παρόντος άρθρου εκδικάζονται κατά τα άρθρα 664 - 676 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ανεξάρτητα από την τυχόν έκδοση ή μη απόφασης της Αρχής ή την τυχόν άσκηση ποινικής δίωξης, καθώς και από την αναστολή ή αναβολή της για οποιοδήποτε λόγο. Η απόφαση του δικαστηρίου εκδίδεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο.

3.3 Υποχρέωσεις υπεύθυνου επεξεργασίας

- Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας αρχείων τα οποία λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, υποχρεούνται να υποβάλλουν την γνωστοποίηση λειτουργίας στην Αρχή μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη λειτουργίας της Αρχής.
- Την ίδια υποχρέωση έχουν και οι υπεύθυνοι επεξεργασίας αρχείων με ευαίσθητα δεδομένα, τα οποία λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, προκειμένου να εκδοθεί η άδεια της Αρχής.

- Για αρχεία που λειτουργούν και επεξεργασίες που εκτελούνται κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου οι υπεύθυνοι επεξεργασίας οφείλουν να προβούν στην ενημέρωση των υποκειμένων μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη λειτουργίας της Αρχής. Η ενημέρωση, εφόσον αφορά μεγάλο αριθμό υποκειμένων μπορεί να γίνει και δια του τύπου. Στην περίπτωση αυτή τις λεπτομέρειες καθορίζει η Αρχή. Οι διατάξεις της παρόντος νόμου για την μη υποχρέωση ενημέρωσης έχουν εφαρμογή και εν προκειμένω.
- Για τα εξ ολοκλήρου μη αυτοματοποιημένα αρχεία οι προθεσμίες των προηγούμενων παραγράφων είναι ενός (1) χρόνου.
- Οι διατάξεις για τα δικαιώματα όσων ατόμων γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας και για την αρμοδιότητα, λειτουργία και για τις αποφάσεις της Αρχής του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται στο ποινικό μητρώο και στα υπηρεσιακά αρχεία που τηρούνται από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας της ποινικής δικαιοσύνης και στο πλαίσιο της λειτουργίας της. (Νόμος 2472/1997. Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με ενσωματωμένες τις τροποποιήσεις. Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. [online] <http://www.dpa.gr/thesmiko_plaisio.htm>)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΟΔΗΓΙΑ ΑΡ.115/2001 ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

4.1 Οδηγία ΑΡ.115/2001

4.1.1 Λόγοι έκδοσης της Οδηγίας αρ.115/2001

Η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων ύστερα από τακτικές συνεδριάσεις εξέδωσε την Οδηγία αρ.115/2001 για την επεξεργασία δεδομένων των εργαζομένων.

Κατά την διάρκεια της θητείας της η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων αντιμετώπισε πολλές φορές ζητήματα που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων στο πεδίο των εργασιακών σχέσεων. Ειδικότερα, είτε ύστερα από καταγγελία μεμονωμένων εργαζομένων αλλά και συλλογικών οργανώσεών τους είτε με αφορμή δημοσιεύματα του τύπου, η Αρχή ασχολήθηκε με ζητήματα που έχουν να κάνουν με την παρακολούθηση επικοινωνιών των εργαζομένων, την επιτήρηση των χώρων εργασίας, τη διαβίβαση δεδομένων των εργαζομένων σε τρίτους, τη χρήση βιομετρικών μεθόδων για τον έλεγχο της πρόσβασης στο χώρο

εργασίας κ.ά.. και εξέδωσε σειρά αποφάσεων. Ενδεικτικά αναφέρονται η απόφαση με αριθμό 245/2000 με την οποία καθορίζεται η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων εργαζομένων για τον έλεγχο εισόδου και εξόδου τους στους χώρους εργασίας με τη μέθοδο της δαχτυλοσκόπησης, καθώς και η με αριθμό 637/18/2000 απόφαση που αφορά τον έλεγχο των τηλεφωνημάτων των εργαζομένων στον χώρο εργασίας.

Κατά την εξέταση των σχετικών υποθέσεων η Αρχή διαπίστωσε:

α) την ευρεία έκταση της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων και την ένταση της χρήσης μεθόδων παρακολούθησης.

β) την αναγκαιότητα και ταυτόχρονα τη δυσχέρεια εξειδίκευσης της στάθμισης και δικαιωμάτων στο πλαίσιο της εργασιακής σχέσης, η οποία χαρακτηρίζεται κατά κανόνα από την ανισότητα των μερών. Η επεξεργασία δεδομένων επί τη βάση της συγκατάθεσης ή της εκπλήρωσης υποχρεώσεων από την σύμβαση εργασίας (άρθρα 5 και 7 του Ν. 2472/97 όπως ισχύει) είναι μεν νόμιμη αλλά, όπως διαπιστώνει η Αρχή, η αφηρημένη κανονιστική διατύπωση δεν λαμβάνει υπόψη το στοιχείο της εξάρτησης στο πλαίσιο της σχέσης εργασίας. Το στοιχείο αυτό αποδυναμώνει την βαρύτητα της ελεύθερης συγκατάθεσης ή της ελεύθερης διαμόρφωσης του περιεχομένου της σύμβασης.

γ) την διαθεσιμότητα και χρήση πολλών νέων τεχνικών μεθόδων για την επιτήρηση των εργαζομένων, που θέτουν νέα ζητήματα όπως είναι η έκταση του ελέγχου του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή η χρήση βιομετρικών μεθόδων για την οργάνωση της εργασίας .

Αξίζει να επισημανθεί ότι ανάλογες διαπιστώσεις και, κυρίως, η επισήμανση της ανεπάρκειας της συγκατάθεσης ως αυτοτελούς βάσης για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων διατρέχουν και καθορίζουν το πρόσφατο κείμενο εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τα θέματα προστασίας των προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο της απασχόλησης. Σύμφωνα με τον Ν2472/97 κάθε φυσικό πρόσωπο έχει το δικαίωμα να γνωρίζει και να δίνει την συγκατάθεσή του για κάθε τυχόν επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων.

Η Αρχή έχει ήδη αντιμετωπίσει τα συγκεκριμένα θέματα που έχουν τεθεί με τους γενικούς κανόνες που έχει εισαγάγει ο νομοθέτης με τους Ν. 2472/97 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και Ν. 2774/99 για την προστασία προσωπικών δεδομένων στον τηλεπικοινωνιακό τομέα.

Ωστόσο διαπιστώνει ότι η εφαρμογή των γενικών κανόνων, δεν λαμβάνει υπόψη τους ιδιαίτερους σκοπούς, τις συνθήκες και γενικά το περιβάλλον της εργασιακής σχέσης. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε ερμηνευτικά προβλήματα και σε ανασφάλεια δικαίου που ενδέχεται μάλιστα να προβληθούν ως πρόσχημα για την ένταση του ελέγχου των εργαζομένων και τον περιορισμό των δικαιωμάτων τους. Οι σχετικοί προβληματισμοί της Αρχής ενισχύονται από το γεγονός ότι ο Ν. 2819/2000 επέφερε τροποποιήσεις στον Ν. 2472/97 με το νέο άρθρο 7^Α (Απαλλαγή υποχρέωσης γνωστοποίησης και λήψης άδειας) και μεταξύ των άλλων εξαιρεί την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων που πραγματοποιείται στο πεδίο των σχέσεων εργασίας από τις υποχρεώσεις γνωστοποίησης και αίτησης για άδεια. Συνεπώς, ο υπεύθυνος επεξεργασίας που, στις περισσότερες περιπτώσεις (είτε τυπικά είτε κατ' αποτέλεσμα) ταυτίζεται με τον εργοδότη ή τον προϊστάμενο, ορίζει κατ' αρχήν μόνος του τους όρους της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων υποκείμενος βέβαια σε κάθε περίπτωση στον κατασταλτικό έλεγχο της Αρχής. Πρέπει να σημειωθεί η νέα πρόσφατη τροποποίηση της σχετικής παραγράφου του άρθρου 7^Α (άρθρο 34 Ν. 2915/01 ΦΕΚ 109 Α') με την οποία αίρεται κάθε αμφιβολία για την εφαρμογή της προαναφερόμενης ρύθμισης και στον δημόσιο τομέα. Είναι αυτονόητο ότι η παραπάνω διάταξη αφορά τις περιπτώσεις που η συλλογή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων γίνεται αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση της σχέσης εργασίας. Επομένως, αν αναφέρεται μόνο έμμεσα σε αυτήν ή αν ο υπεύθυνος επεξεργασίας προβαίνει σε διαβίβαση δεδομένων σε τρίτους δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση γνωστοποίησης ή αίτησης αδειάς.

Για τους λόγους αυτούς η Αρχή Προστασίας Δεδομένων, ασκώντας την αρμοδιότητα που έχει σύμφωνα με τον Ν.2472/97, έκρινε σκόπιμη την έκδοση της παρούσας Οδηγίας, με την οποία ερμηνεύονται οι κανόνες των Ν. 2472/97 και 2774/99, ώστε να είναι ευκολότερη και σαφέστερη η εφαρμογή του νόμου, με σκοπό την αποτελεσματική προστασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων. Η χρησιμότητα της ενιαίας εφαρμογής των θεμάτων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε ειδικούς τομείς, και επομένως και στον τομέα των εργασιακών σχέσεων, είναι αυτονόητη και χρήσιμη. Η ενιαία εφαρμογή της χρήσης των προσωπικών δεδομένων στον τομέα της εργασίας, θα συντελέσει στην ασφάλεια του δικαίου και στη γνώση των δικαιωμάτων και των

υποχρεώσεων των κοινωνικών εταίρων. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να τονιστούν τα ακόλουθα:

4.1.2 Σκοπός έκδοσης

- Η Οδηγία αυτή, εκδίδεται με σκοπό να καθορισθούν τα ακραία όρια εντός των οποίων ο εργοδότης/ προϊστάμενος, ασκώντας το διευθυντικό του δικαίωμα και δικαίωμα οργάνωσης της επιχείρησης, δικαιούται, κατά την κείμενη νομοθεσία, να επεξεργάζεται τα προσωπικά δεδομένα των εργαζόμενων.
- Η Οδηγία δεν θέτει νέους κανόνες δικαίου, πρωτογενείς ή δευτερογενείς. Με αυτήν επιχειρείται ερμηνευτική εξειδίκευση της νομοθεσίας περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων κατά την εκτέλεση της εργασιακής σχέσης. Δηλαδή η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, προσπαθώντας να συλλάβει τις περιπτώσεις επεξεργασίας που είναι δυνατό να εμφανισθούν κατά την εκτέλεση της εργασιακής σχέσης και έχοντας υπόψη την κείμενη νομοθεσία, προβαίνει στην κατά την κρίση της ερμηνεία, αφήνοντας έτσι να διαφανεί πώς θα έκρινε στο μέλλον μία συγκεκριμένη περίπτωση επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων που θα εμφανίζονταν ενώπιον της προκειμένου να αποφανθεί, αν αυτή είναι νόμιμη ή όχι.

Η Αρχή, κατά την επεξεργασία της παρούσας Οδηγίας, και για διευκόλυνση της κατανόησης της έννοιας του Ν.2472/1997 στον ειδικό τομέα της εργασιακής σχέσης, έλαβε επίσης υπόψη τη Σύσταση (89) 2 του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που χρησιμοποιούνται για σκοπούς απασχόλησης, καθώς και τον Κώδικα καλής πρακτικής (code of practice) του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων. Τα δύο αυτά κείμενα δεν είναι δεσμευτικού χαρακτήρα. Το τελευταίο μάλιστα δεν αναφέρεται σε υποχρεώσεις του νομοθέτη αλλά σε υποχρεώσεις του εργοδότη και η αναφορά στο εθνικό δίκαιο είναι έμμεση. Ωστόσο, παρά την έλλειψη δέσμευσης, είναι σημαντικά κείμενα, καθώς κωδικοποιούν τόσο τα βασικά ζητήματα όσο και τις τάσεις σε αυτό το ιδιαίτερα ευαίσθητο πεδίο. Η Αρχή έλαβε επίσης σοβαρά υπόψη το σχετικό κείμενο εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που καταγράφει τις αρχικές σκέψεις της Επιτροπής και

απευθύνεται στην Ομάδα 29 (Ομάδα που ιδρύθηκε με την κοινοτική Οδηγία 95/46/EK για την προστασία έναντι της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων και στην οποία συμμετέχουν οι εκπρόσωποι των εθνικών αρχών ελέγχου των χωρών της Ε.Ε.)

4.2 Αντικείμενο–έννοιες – πεδίο εφαρμογής

4.2.1 Αντικείμενο της Οδηγίας αρ.115/2001

Αντικείμενο της παρούσας Οδηγίας είναι η ερμηνεία των κανόνων του Ν. 2472/97 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και του Ν. 2774/99 για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τηλεπικοινωνιακό τομέα, προς τον σκοπό της ενιαίας εφαρμογής τους και η προσαρμογή τους στο πεδίο των σχέσεων απασχόλησης.

4.2.2 Έννοιες

Ο νομοθέτης, με τον Ν. 2472/97, επέλεξε ορισμένες έννοιες, οι οποίες είναι σημαντικές για την κατανόηση και εφαρμογή του νόμου, και προσέδωσε σε αυτές δεσμευτικό νομοθετικό περιεχόμενο. Η Αρχή θεωρεί χρήσιμο να διευκρινίσει τις έννοιες αυτές σε σχέση με την επεξεργασία και προστασία προσωπικών δεδομένων στο πεδίο των σχέσεων απασχόλησης

- **Ως εργαζόμενοι στην παρούσα Οδηγία νοούνται οι απασχολούμενοι τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.** Στην τελευταία περίπτωση, η Οδηγία βρίσκει εφαρμογή εφόσον πρόκειται για πρόσωπα που εργάζονται κατά τις οδηγίες και υπό τον έλεγχο του εργοδότη. Κρίσιμο στοιχείο για την εφαρμογή της Οδηγίας συνιστά δηλαδή η σχέση εξάρτησης μεταξύ προϊσταμένου/ εργοδότη και υπαλλήλου. Το κύρος της σχέσης απασχόλησης είναι αδιάφορο.
- **Ως εργαζόμενοι κατά την παρούσα Οδηγία νοούνται επίσης** α) οι υποψήφιοι για εργασία καθώς και β) οι πρώην εργαζόμενοι. Ως προς την πρώτη περίπτωση δεν συντρέχει μεν εξαρχής η σχέση εξάρτησης που χαρακτηρίζει την εργασιακή σχέση, ωστόσο είναι προφανές ότι κάποιος που αναζητεί εργασία βρίσκεται κατά κανόνα σε θέση που δεν του επιτρέπει να

επιλέξει ελεύθερα ποια δεδομένα που τον αφορούν θα καταστήσει γνωστά και προσιτά σε τρίτους και άρα χρειάζεται αυξημένη προστασία. Στην περίπτωση των πρώην εργαζομένων είναι προφανές ότι η λύση της εργασιακής σχέσης δεν σημαίνει και αποδέσμευση από τους κανόνες νόμιμης και θεμιτής επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων. Περαιτέρω χρήση των δεδομένων θα μπορούσε να έχει δυσμενείς επιπτώσεις τόσο για την προστασία της προσωπικότητας και της ιδιωτικότητας όσο και για τα ιδιαίτερα έννομα συμφέροντα του πρώην εργαζομένου (π.χ. αναζήτηση νέας εργασίας κλπ.)

- **Αντίστοιχα, ως εργοδότης** (ή προϊστάμενος στην περίπτωση των δημοσίων αρχών) νοείται στην προκειμένη Οδηγία αυτός που προσδιορίζει δεσμευτικά την οργάνωση, το περιεχόμενο και γενικά τους όρους της εργασίας. Η Οδηγία απευθύνεται, ωστόσο, στους υπεύθυνους επεξεργασίας, ανεξαρτήτως εάν ταυτίζονται με τον εργοδότη ή προϊστάμενο. Αυτούς βαρύνει η συμμόρφωση προς τους γενικούς κανόνες επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων, όπως αυτοί ερμηνεύονται και διευκρινίζονται στην παρούσα Οδηγία.
- **Ως σκοποί επεξεργασίας που σχετίζονται με τη σχέση απασχόλησης** και, κατά αυτό, δεν υπερβαίνουν ούτε περιγράφουν την αρχή του σκοπού (άρθρο 4 παρ. 1 τότε είναι νόμιμη η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) νοούνται αυτοί που αφορούν την επιλογή και πρόσληψη του εργαζομένου, την εκπλήρωση της εργασιακής σχέσης και των εκατέρωθεν υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτή, την εκτέλεση των σχετικών συμβάσεων, καθώς και την οργάνωση της εργασίας (καθορισμός των μέσων, μεθόδων, προτεραιοτήτων κλπ.).
- **Έλεγχος και παρακολούθηση των εργαζομένων** : Στην παρούσα Οδηγία ως έλεγχος και παρακολούθηση νοείται η χρήση μέσων παρακολούθησης, ιδίως ηλεκτρονικών υπολογιστών, κυκλωμάτων παρακολούθησης, ηχοσκόπησης, βιντεοσκόπησης, μεθόδων παρακολούθησης των επικοινωνιών ή των κινήσεων των εργαζομένων με σκοπό τον έλεγχο αυτών ή και των χώρων και εγκαταστάσεων εργασίας.

- **Βιομετρικές μέθοδοι:** Ως βιομετρικές μέθοδοι νοούνται οι τεχνικές πιστοποίησης της ταυτότητας των εργαζομένων μέσω ανάλυσης σταθερών χαρακτηριστικών τους. Οι βιομετρικές μέθοδοι μπορούν να ταξινομηθούν σε δύο κατηγορίες: α) στις τεχνικές που στηρίζονται στην ανάλυση φυσικών ή γενετικών χαρακτηριστικών (όπως δακτυλικών αποτυπωμάτων, γεωμετρίας της παλάμης, ανάλυσης της κόρης του ματιού, των χαρακτηριστικών του προσώπου, του DNA) και β) στις τεχνικές που στηρίζονται στην ανάλυση συμπεριφοράς, όπως υπογραφής, φωνής, τρόπου πληκτρολόγησης.
- **Χώροι εργασίας:** Για τους σκοπούς της παρούσας Οδηγίας, ως χώρος εργασίας νοείται κάθε χώρος στον οποίο βρίσκεται εγκατεστημένος ο εργαζόμενος κατά την εκτέλεση της εργασίας που του έχει ανατεθεί. Η Αρχή προκρίνει αυτή την ευρεία ερμηνεία α) γιατί λαμβάνει υπόψη τόσο ιδιαίτερες μορφές εργασίας (π.χ. μεταφορές) όσο και τις τάσεις για ευέλικτες και αποκεντρωμένες μορφές οργάνωσης της εργασίας (μορφές τηλεεργασίας) και β) για να αποφευχθεί η περιγραφή των υποχρεώσεων και δεσμεύσεων του υπεύθυνου επεξεργασίας μέσω του στενού προσδιορισμού των χώρων εργασίας.

4.2.3 Πεδίο εφαρμογής - Δημόσιος και Ιδιωτικός τομέας/ Γραφεία Εργασίας :

Όπως προκύπτει και από την έννοια του εργαζόμενου στην παρούσα Οδηγία, η ερμηνεία και προσαρμογή των γενικών κανόνων αφορά αδιακρίτως τόσο τον ιδιωτικό όσο και το δημόσιο τομέα. Οι όροι εργασίας δημόσιων και ιδιωτικών υπαλλήλων δεν ταυτίζονται. Ωστόσο, η διάκριση ως προς την αντιμετώπιση ούτε δικαιολογείται ούτε κρίνεται αναγκαία, καθώς η επεξεργασία δεδομένων των απασχολούμενων και στους δύο τομείς παρουσιάζει τα ίδια βασικά χαρακτηριστικά (σχέση εξάρτησης, με διαφοροποιημένη πάντως ένταση λόγω του καθεστώτος μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων) και αποβλέπει στους ίδιους κατά βάση σκοπούς (πρόσληψη, οργάνωση εργασίας, αξιολόγηση απασχολούμενων κλπ.). Διαφοροποιήσεις και αποκλίσεις μπορούν να γίνουν αποδεκτές με κριτήριο τη φύση και την ιδιαιτερότητα της εργασίας ή της σχέσης

εργασίας, αλλά αυτό συμβαίνει ανεξάρτητα από την ένταξη στον ιδιωτικό ή τον δημόσιο τομέα. Εξάλλου η διάκριση δεν θα ήταν λειτουργική εξαιτίας α) της βαθμιαίας “ιδιωτικοποίησης” πολλών κρατικών δραστηριοτήτων ή αρμοδιοτήτων, καθώς και β) της εισαγωγής στον δημόσιο τομέα μορφών εργασίας που καταρχήν προσιδιάζουν στον ιδιωτικό.

- Η παρούσα Οδηγία αφορά και την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται από τα γραφεία ευρέσεως εργασίας και διαμεσολάβησης, τα γραφεία προσωρινής εργασίας, καθώς και τους συμβούλους επιλογής προσωπικού αφού, και στις περιπτώσεις αυτές, πραγματοποιείται συλλογή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για σκοπούς απασχόλησης. Η επεξεργασία που διενεργούν τα γραφεία αυτά δεν υπολείπεται σε ένταση και βαθμό διείσδυσης στην ιδιωτική ζωή και προσβολής ατομικών δικαιωμάτων. Στην προκειμένη περίπτωση, μάλιστα, υπάρχει ένας αόριστος και ανοιχτός αριθμός αποδεκτών των δεδομένων αυτών. Εξάλλου, η αναζήτηση εργασίας δημιουργεί, όπως προαναφέρθηκε, μια σχέση εξάρτησης. Ως γραφεία ευρέσεως εργασίας θεωρούνται τόσο τα ιδιωτικά γραφεία όσο και οι δημόσιες υπηρεσίες που προσφέρουν θέσεις απασχόλησης (ΟΑΕΔ). Δεν συμπεριλαμβάνονται δημόσιες υπηρεσίες που διενεργούν διαγωνισμούς ή άλλες διαδικασίες επιλογής προσωπικού (π.χ. ΑΣΕΠ), καθώς, στην περίπτωση αυτή, δεν προσωποποιείται κατά κανόνα η σχέση μεταξύ υπευθύνου επεξεργασίας και υποκειμένου των δεδομένων, γι’ αυτό και κρίνεται επαρκής η υπαγωγή στους γενικούς κανόνες.
- Η παρούσα Οδηγία αφορά επίσης τα γραφεία και επιχειρήσεις που διαθέτουν εργαζόμενους σε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (« δανεισμός »). Στην περίπτωση αυτή η Οδηγία ισχύει τόσο για τον αρχικό εργοδότη, ο οποίος έχει καταρτίσει τη σχετική σύμβαση, όσο και για τον ανάδοχο εργοδότη, στον οποίο κάθε φορά και κατά περίπτωση ο εργαζόμενος παρέχει τις υπηρεσίες του.
- Εκτελούντες την επεξεργασία: Η παρούσα Οδηγία αφορά τέλος και κάθε τρίτο εκτελούντα τις σχετικές επεξεργασίες για λογαριασμό του υπευθύνου επεξεργασίας και για σκοπούς που εντάσσονται στο πεδίο των σχέσεων απασχόλησης.

4.3 Γενικές αρχές προστασίας δεδομένων των εργαζομένων

- Η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων πρέπει να πραγματοποιείται με θεμιτά μέσα και με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ο σεβασμός της ιδιωτικής ζωής, της προσωπικότητας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας των εργαζομένων στον χώρο της εργασίας και, γενικότερα, στο πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων . Όπως τονίζεται στο άρθρο 1 του Ν. 2472/97, η θέσπιση των προϋποθέσεων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποσκοπεί στην προστασία των δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών κάθε προσώπου.
- Όπως προκύπτει από την αρχή του σκοπού, την οποία ο Έλληνας νομοθέτης καθιέρωσε ως κεντρική αρχή για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων επιτρέπεται αποκλειστικά για σκοπούς που συνδέονται άμεσα με τη σχέση απασχόλησης και εφ' όσον είναι αναγκαία για την εκπλήρωση των εκατέρωθεν υποχρεώσεων που θεμελιώνονται σε αυτή τη σχέση, είτε αυτές πηγάζουν από το νόμο είτε από σύμβαση.
- Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 α του Ν. 2472/97, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (των εργαζομένων) πρέπει να συλλέγονται και να υφίστανται επεξεργασία για σαφείς και καθορισμένους σκοπούς. Τόσο από τη διατύπωση της διάταξης αυτής, όσο και από την υποχρέωση ενημέρωσης των υποκειμένων, συνάγεται ότι οι σκοποί της επεξεργασίας θα πρέπει να είναι εκ των προτέρων γνωστοί στους εργαζομένους και κατανοητοί από αυτούς.
- Η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων για σκοπούς που δεν αφορούν, άμεσα ή έμμεσα, τη σχέση απασχόλησης απαγορεύεται από την αρχή του σκοπού. Η συγκατάθεση των εργαζομένων δεν μπορεί να άρει την απαγόρευση της υπέρβασης του σκοπού. Δεν παραγνωρίζεται η ελευθερία της συγκατάθεσης, η οποία συνιστά εξάλλου τον κατά νόμο βασικό θεμελιωτικό λόγο της επεξεργασίας δεδομένων. Όπως όμως έχει κρίνει η Αρχή σε επιμέρους υποθέσεις, η

νομιμότητα της επεξεργασίας αξιολογείται τόσο με βάση τη διαπίστωση της συνδρομής μιας ή περισσοτέρων βάσεων νομιμότητας (άρθρα 5 και 7 του Ν. 2472/97), όσο και κυρίως με βάση την τήρηση των γενικών αρχών που εισάγει το άρθρο 4. Εξάλλου, στην περίπτωση των σχέσεων απασχόλησης, η εγγενής ανισότητα των μερών και η κατά κανόνα σχέση εξάρτησης των εργαζομένων θέτει σε αμφιβολία την ελευθερία της συγκατάθεσης των εργαζομένων, στοιχείο απαραίτητο για την εγκυρότητά της επεξεργασίας, όπως προκύπτει από τους γενικούς κανόνες του δικαίου αλλά και συγκεκριμένα από το συνδυασμό των άρθρων 2 στοιχ. ια, 5 παρ. 1 και 7παρ. 2^α του νόμου για την προστασία προσωπικών δεδομένων.

- Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως καθιερώνεται στο άρθρο 4 παρ. 1 β του Ν. 2472/97, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά χρειάζονται ενόψει των σκοπών επεξεργασίας, στο πλαίσιο των σχέσεων απασχόλησης και της οργάνωσης της εργασίας. Τα δεδομένα πρέπει να είναι ακριβή και να υποβάλλονται σε ενημέρωση. Διατηρούνται όσο χρόνο απαιτείται για την εκπλήρωση των επιμέρους σκοπών επεξεργασίας. Σε περίπτωση λήξης της σχέσης απασχόλησης ή σε περίπτωση μη επιλογής /πρόσληψης, τα δεδομένα των εργαζομένων /υποψηφίων πρέπει να διατηρούνται σε μορφή που επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων μόνο για όσο διάστημα είναι αναγκαίο για την υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου. Περαιτέρω διατήρηση και επεξεργασία των δεδομένων αυτών είναι επιτρεπτή μόνον εφ' όσον προβλέπεται από νόμο που συνάδει με τον Ν. 2472/97 ή εάν το ζητήσει ρητά ο εργαζόμενος /υποψήφιος για τον σκοπό της μελλοντικής αναζήτησης θέσης απασχόλησης, ή νέας απασχόλησης, ή για χρήση από τον ίδιο τον εργαζόμενο (για την βεβαίωση εργασίας και γενικά την αναγνώριση και θεμελίωση δικαιωμάτων του εργαζομένου).
- Είναι αυτονόητο ότι παραίτηση του εργαζομένου από τα δικαιώματα που εισάγει ο Ν. 2472/97 είναι άκυρη. Εξάλλου η άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται από το ν.2472/1997 (γνωστοποίησης, πρόσβασης, αντίρρησης κ.λπ.) δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να έχει δυσμενείς

συνέπειες για τον εργαζόμενο, αφού έτσι θα αναιρούνταν ο σκοπός του νόμου. Για παράδειγμα η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης ή και η προσφυγή στην Αρχή για να παράσχει τη συνδρομή της στην άσκηση των δικαιωμάτων του δεν μπορεί να οδηγεί σε δυσμενή αξιολόγηση του εργαζόμενου, σε καταγγελία της συμβάσεως/ σχέσης εργασίας κλπ.

- Όπως προκύπτει και από το άρθρο 14 του Ν. 2472/97 αποφάσεις που αφορούν κάθε πτυχή της προσωπικότητας των εργαζομένων, όπως η συμπεριφορά ή η αποδοτικότητά τους, δεν επιτρέπεται να λαμβάνονται αποκλειστικά βάσει αυτοματοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Μία τέτοια διαδικασία θα υποβίβαζε τους εργαζόμενους σε πληροφοριακά αντικείμενα και θα πρόσβαλλε την προσωπικότητά τους.
- Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται σε συνδυασμό με τεχνικά ή οργανωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή και ασφαλής λειτουργία συστημάτων δεν μπορεί να χρησιμοποιηθούν για τον έλεγχο της συμπεριφοράς των εργαζομένων, εκτός εάν αυτή συνδέεται με τη λειτουργία των συστημάτων αυτών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της τελευταίας περίπτωσης συνιστά η καταγραφή ενεργειών, συνομιλιών κλπ. των πιλότων στο λεγόμενο «μαύρο κουτί» ενός αεροσκάφους ή η καταγραφή συνομιλιών μεταξύ πιλότων και πύργου ελέγχου.

4.4 Συλλογή προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων

- Λόγω της ιδιαίτερης σχέσης εξάρτησης στην οποία υπόκεινται οι εργαζόμενοι ή οι υποψήφιοι, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να απευθύνεται στους ίδιους για να συλλέξει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν.
- Η συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν τον εργαζόμενο ή τον υποψήφιο από τρίτους είναι ανεκτή, υπό το πρίσμα του άρθρου 4 παρ. 1 και του άρθρου 5 παρ. 2 α, β, και ε, μόνον εφ' όσον είναι αναγκαία για την εκπλήρωση του επιδιωκόμενου σκοπού. Έτσι, ενώ η αναζήτηση πληροφοριών για μία βρεφοκόμο ή για έναν ταμιά από προηγούμενο εργοδότη θα ήταν ενδεχομένως θεμιτή - υπό την επιφύλαξη

βέβαια των τυχόν ειδικών συνθηκών – δεν μπορεί π.χ. να κριθεί ως εμπίπτουσα στις προϋποθέσεις επιτρεπτής επεξεργασίας η αναζήτηση πληροφοριών από γείτονες ή συγχωριανούς για τις συνήθειες διασκέδασης ή για τις πολιτικές πεποιθήσεις ενός προσώπου. Βασική προϋπόθεση θεωρείται η προηγούμενη ενημέρωση του εργαζομένου ή του υποψηφίου για πρόσληψη ότι πρόκειται να αναζητηθούν πληροφορίες για το πρόσωπό του από τρίτους και η ρητή συγκατάθεση του. Αυτός που προτίθεται να ζητήσει πληροφορίες από τρίτους οφείλει να ενημερώσει τον εργαζόμενο ή τον υποψήφιο για τους σκοπούς της συλλογής και επεξεργασίας, τις πηγές από τις οποίες θα ζητήσει πληροφορίες, το είδος των δεδομένων καθώς και τις συνέπειες της πιθανής άρνησης της συγκατάθεσης.

- Επισημαίνεται ότι, κατά τη διαδικασία επιλογής, η συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν τους υποψήφιους θα πρέπει να περιορίζεται στα δεδομένα που είναι απολύτως αναγκαία για να εκτιμηθούν η καταλληλότητα και οι ικανότητες των υποψηφίων για τη συγκεκριμένη θέση. Η Αρχή τονίζει ότι η επισήμανση αυτή αφορά πολύ περισσότερο τα γραφεία ευρέσεως εργασίας, τα γραφεία διαμεσολάβησης κλπ., δεδομένου ότι στην περίπτωση αυτή δεν δημιουργείται ούτε πρόκειται να δημιουργηθεί μία μονιμότερη σχέση εμπιστοσύνης, όπως είναι η σχέση απασχόλησης που συνδέει τον εργαζόμενο με τον εργοδότη/ προϊστάμενο.
- Έχει διαπιστωθεί ότι, στις σύγχρονες μεθόδους επιλογής προσωπικού, συγκαταλέγεται η διενέργεια εξετάσεων, αναλύσεων ή συναφών διαδικασιών για την εκτίμηση των προσόντων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων του υποψηφίου. Συχνά μάλιστα οι εξετάσεις και αναλύσεις αυτές αποσκοπούν στην αξιολόγηση του χαρακτήρα και της προσωπικότητας του υποψηφίου. Τέτοιες εξετάσεις ή αναλύσεις συνιστούν μία βαθιά διείσδυση στην προσωπικότητα και στην ιδιωτική ζωή του υποψηφίου για μία θέση εργασίας, για μία προαγωγή κλπ.. Οι εξετάσεις και αναλύσεις αυτές μπορεί να αποκαλύπτουν ή να παραπέμπουν σε πτυχές της προσωπικότητας που άπτονται των πεποιθήσεων, των συνηθειών ή και της ψυχικής ή διανοητικής υγείας /κατάστασης ενός ανθρώπου. Για τους λόγους αυτούς, η αρχή της αναλογικότητας επιτάσσει να διεξάγονται τέτοιες εξετάσεις ή αναλύσεις

μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνον εφ' όσον αυτό είναι απολύτως αναγκαίο και πρόσφορο για την επίτευξη ειδικού σκοπού που συνδέεται άμεσα με τη συγκεκριμένη σχέση /θέση απασχόλησης και την επιλογή που σχετίζεται με αυτήν. Λόγω της φύσεως των δεδομένων, η συλλογή τους είναι κατά νόμο επιτρεπτή μόνο με την γραπτή συγκατάθεση του υποψηφίου, και αφού αυτός ενημερωθεί μεταξύ άλλων για την μέθοδο, τα κριτήρια, τους σκοπούς και τους (πιθανούς) αποδέκτες των αναλύσεων και των αποτελεσμάτων τους. Ο υποψήφιος πρέπει να ενημερώνεται και για τα αποτελέσματα. Τα δεδομένα αυτά διαγράφονται ή καταστρέφονται μόλις εκπληρωθεί ο σκοπός της συλλογής, εκτός εάν ο υποψήφιος ζητήσει ρητά τη διατήρησή τους

- Ο Ν.2472/97 έχει εισαγάγει ως κανόνα την απαγόρευση της επεξεργασίας των ευαίσθητων δεδομένων. Υπενθυμίζεται ότι η εξαίρεση που εισήγαγε ο Ν. 2819/00 (όπως τροποποιήθηκε με τον πρόσφατο Ν. 2915/01) σε σχέση με την απαλλαγή από την υποχρέωση γνωστοποίησης ή αίτησης για άδεια δεν απαλλάσσει από την υποχρέωση τήρησης των ουσιαστικών επιταγών του νόμου. Για ορισμένες θέσεις εργασίας είναι απαραίτητη η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων που αφορούν τις ποινικές διώξεις και καταδίκες ενός προσώπου. Επισημαίνεται πάντως ότι η συλλογή και επεξεργασία είναι θεμιτή και νόμιμη μόνο εφόσον το είδος των δεδομένων αυτών συνδέεται άμεσα με την συγκεκριμένη απασχόληση και είναι απολύτως απαραίτητα για τη λήψη συγκεκριμένης απόφασης στο συγκεκριμένο πλαίσιο (π.χ. ποινικό μητρώο για εργαζόμενους που διαχειρίζονται χρήματα, για εκπαιδευτικούς κλπ.) Λόγω της φύσεως των δεδομένων αυτών και του βαθμού προσβολής που ενέχει η χρήση τους, αυτά πρέπει να συλλέγονται απευθείας και μόνον από τον εργαζόμενο ή τον υποψήφιο.
- Όσον αφορά τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν την υγεία του εργαζόμενου ή του υποψηφίου - λόγω της φύσης τους και των συνεπειών που μπορεί να έχει η αποκάλυψή τους - πρέπει να συλλέγονται απευθείας και μόνον από τους εργαζόμενους ή τους υποψήφιους και μόνον εφ' όσον αυτό είναι απολύτως απαραίτητο α) για την αξιολόγηση της καταλληλότητας του εργαζόμενου ή του υποψηφίου για μία συγκεκριμένη

θέση ή εργασία, παρούσα ή μελλοντική (π.χ. εξετάσεις για τους εργαζόμενους σε παιδικούς σταθμούς, εστιατόρια, ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, οδηγούς, πιλότους κλπ.), β) για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του εργοδότη για υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας και γ) για τη θεμελίωση δικαιωμάτων των εργαζομένων και αντίστοιχη απόδοση κοινωνικών παροχών.

- Διαπιστώνεται τελευταία διεθνής τάση να εισαχθούν οι γενετικές εξετάσεις στο πεδίο των εργασιακών σχέσεων. Όπως έχει αποφανθεί η Αρχή, η ανάλυση του γενετικού υλικού ενός ανθρώπου συνιστά ουσιώδη και ριζική προσβολή της προσωπικότητάς του, καθώς αποκαλύπτει στοιχεία για το παρελθόν αλλά και το μέλλον του (κληρονομικότητα, προδιάθεση για ασθένειες κλπ.). Η Αρχή διατυπώνει την ανησυχία της για το ενδεχόμενο να χρησιμοποιηθούν τα στοιχεία που απορρέουν από τέτοιες εξετάσεις για τη δυσμενή διάκριση και μεταχείριση των εργαζομένων. Η ένταση της προσβολής είναι τέτοια που, κατά την αληθινή έννοια του ν.2472/1997, η διενέργεια γενετικών εξετάσεων για σκοπούς που σχετίζονται με την σχέση απασχόλησης απαγορεύεται απολύτως υπό το παρόν νομοθετικό καθεστώς, ως αντιβαίνουσα στην αρχή της αναλογικότητας, λαμβανομένης υπόψη και της συνταγματικά προστατευόμενης αξίας του ανθρώπου. Η ύπαρξη συγκατάθεσης, με δεδομένες τις σοβαρές επιφυλάξεις για την πραγματική ελευθερία της συγκατάθεσης στο πεδίο των εργασιακών σχέσεων, δεν θεραπεύει την αντίθεση προς την αρχή της αναλογικότητας. Γενετικές εξετάσεις για τους σκοπούς αυτούς είναι επιτρεπτές μόνον με βάση ρητή και ειδική διάταξη νόμου. Ειδικότερα, η συνταγματική προστασία της αξίας, της προσωπικότητας, των προσωπικών δεδομένων, και της γενετικής ταυτότητας του ανθρώπου αλλά και της εργασίας, όπως διατυπώνονται μάλιστα στο Σύνταγμα μετά την πρόσφατη αναθεώρησή του (νέα άρθρα 2§1, 9^A, 5 §5), επιβάλλει *de lege ferenda*, σε περίπτωση εισαγωγής νομοθεσίας επιτρέπουσας την ανάλυση του γενετικού υλικού, την ταυτόχρονη θέσπιση ειδικών προϋποθέσεων και εγγυήσεων όπως π.χ.: α) διενέργεια τέτοιων εξετάσεων μόνο για την προστασία της υγείας του εργαζόμενου και υπό την προϋπόθεση ότι ο σκοπός αυτός δεν μπορεί να επιτευχθεί με ηπιότερο μέσο,

β) ειδική προηγούμενη ενημέρωση του εργαζομένου από ιατρό, γ) διενέργεια των γενετικών εξετάσεων μόνον από δημόσιους φορείς, δ) ειδική προηγούμενη άδεια της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.

4.5 Προστασία των εργαζομένων από τη χρήση συστημάτων ελέγχου και παρακολούθησης

- Η Αρχή έχει διαπιστώσει ότι σε πολλές επιχειρήσεις και υπηρεσίες γίνεται χρήση μέσων ελέγχου και παρακολούθησης των χώρων αλλά, σε τελευταία ανάλυση, και των ίδιων των εργαζομένων. Συστήματα ελέγχου της πρόσβασης, βιντεοπαρακολούθηση, έλεγχος των τηλεφωνημάτων, είναι ορισμένα από αυτά τα μέσα. Η χρήση των μέσων αυτών και των μεθόδων που οδηγούν στη συλλογή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων υπόκειται στους όρους των Ν. 2472/97 και Ν. 2774/99 και κρίνεται με βάση τις ειδικότερες επιταγές τους. Οι μέθοδοι ελέγχου και παρακολούθησης και ο σκοπός που εξυπηρετούν δεν επιτρέπεται να προσβάλλουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις του Συντάγματος και του ν.2472/1997. Η συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με τη χρήση μεθόδων ελέγχου και παρακολούθησης των εργαζομένων πρέπει να περιορίζεται στα δεδομένα που συνδέονται άμεσα με τη σχέση απασχόλησης και να μην επεκτείνεται κατά το δυνατόν στην προσωπική συμπεριφορά, στα προσωπικά χαρακτηριστικά ή στις προσωπικές εσωτερικές και εξωτερικές επαφές των εργαζομένων. Πρέπει επίσης να προβλέπεται η ύπαρξη χώρων που δεν ελέγχονται ούτε παρακολουθούνται, καθώς και η διάθεση προσιτών στους εργαζόμενους τηλεπικοινωνιακών μέσων για τις προσωπικές επικοινωνίες τους.
- Η αρχή του σκοπού επιβάλλει τη μη χρησιμοποίηση για άλλους σκοπούς των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προκύπτουν από τη χρήση ηλεκτρονικών ή άλλων καρτών για τον έλεγχο της πρόσβασης στον χώρο εργασίας.
- Σε σχέση με τη χρήση βιομετρικών μεθόδων, η Αρχή έχει αποφανθεί ότι, ιδίως ορισμένες από αυτές, θίγουν κατάφωρα την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την προσωπικότητα. (Υπενθυμίζεται η απόφασή της για τη χρήση

δακτυλικών αποτυπωμάτων για τον έλεγχο της προσέλευσης στην εργασία). Από την αρχή της αναλογικότητας, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 4 του Ν. 2472/97, η χρήση βιομετρικών μεθόδων για τη διαπίστωση της ταυτότητας των εργαζομένων και την πρόσβαση στο σύνολο ή τμήμα των χώρων εργασίας είναι επιτρεπτή μόνο στις περιπτώσεις που αυτό επιβάλλεται από ιδιαίτερες απαιτήσεις ασφαλείας των χώρων εργασίας και εφόσον δεν υπάρχει άλλο μέσο για την επίτευξη του σκοπού αυτού (π.χ. στρατιωτικές εγκαταστάσεις, εργαστήρια υψηλού κινδύνου). Κατά συνέπεια, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να σταθμίζει κάθε φορά αφενός τους υπάρχοντες κινδύνους, την έκταση των κινδύνων αυτών και τις υπάρχουσες εναλλακτικές δυνατότητες αντιμετώπισης των κινδύνων και, αφετέρου, τις προσβολές της ανθρώπινης προσωπικότητας και της ιδιωτικότητας από τη χρήση τέτοιων μεθόδων.

- Η Αρχή έχει δεχθεί καταγγελίες που αφορούν τον έλεγχο των επικοινωνιών των εργαζομένων. Η ένταση του ελέγχου αυτού ποικίλλει, ξεκινώντας από τον έλεγχο του κόστους έως τη διακρίβωση του περιεχομένου και της επαγγελματικής ή ιδιωτικής φύσης της επικοινωνίας. Όπως επιτάσσει και το άρθρο 5 παρ. 5 του Ν. 2774/99, οι εργαζόμενοι ενημερώνονται εκ των προτέρων για την αποστολή αναλυτικών λογαριασμών στον συνδρομητή για τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες των οποίων κάνουν χρήση στον χώρο εργασίας ή/και σε σχέση με αυτή. Η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων που αφορούν τις εισερχόμενες και εξερχόμενες κλήσεις και γενικά επικοινωνίες (στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) στον χώρο εργασίας επιτρέπεται εφόσον είναι απολύτως αναγκαία για την οργάνωση και τον έλεγχο της διεκπεραίωσης της συγκεκριμένης εργασίας ή του κύκλου εργασιών και ιδίως τον έλεγχο των δαπανών. Τα στοιχεία της επικοινωνίας που καταχωρίζονται πρέπει να περιορίζονται στα απολύτως απαραίτητα και πρόσφορα δεδομένα για την επίτευξη των σκοπών αυτών. Σε καμία δεν επιτρέπεται η καταχώριση και επεξεργασία ολόκληρου του αριθμού ή του συνόλου των στοιχείων της επικοινωνίας ούτε στοιχείων από το περιεχόμενό τους, τα οποία – υπενθυμίζεται – δεν επιτρέπεται να συλλεγούν παρά μόνον με άδεια της

δικαστικής Αρχής και εφ' όσον τούτο επιβάλλεται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για την διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων (άρθρο 19Σ., ν.2225/1994 Α'121). Το άρθρο 5§3 του ν.2774/1999 ορίζει εξάλλου ότι, εφ' όσον το ζητήσει ο συνδρομητής ή ο χρήστης, ο φορέας παροχής τηλεπικοινωνιακού δικτύου ή και διαθέσιμης στο κοινό υπηρεσίας, οφείλει να διαγράψει τα τρία τελευταία ψηφία των κληθέντων αριθμών. Η διάταξη αυτή συνδυάζεται με την προαναφερθείσα §5 του ίδιου άρθρου, αλλά και κυρίως με την ισχύουσα κατά την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, αρχή της αναλογικότητας, από την οποία επιβάλλεται στον συνδρομητή, όταν είναι εργοδότης, και η τηλεπικοινωνιακή υπηρεσία βρίσκεται στο χώρο εργασίας και είναι προσιτή και στον εργαζόμενο, να ζητήσει από τον φορέα την διαγραφή των τριών τελευταίων αριθμών. Τούτο έχει κριθεί ήδη από την Αρχή με απόφασή της.

- Η Αρχή έχει καταγράψει περιπτώσεις στις οποίες λαμβάνει χώρα συλλογή και επεξεργασία δεδομένων που σχετίζονται με τις επισκέψεις των εργαζομένων σε ιστοχώρους και ιστοσελίδες. Η αρχή του σκοπού και της αναλογικότητας, όπως αυτές καθιερώνονται στον νόμο και έχουν ερμηνευτεί από την Αρχή, επιβάλλουν μόνο την μεμονωμένη και κατ' εξαίρεση συλλογή και επεξεργασία τέτοιων δεδομένων και εφόσον αυτό θεμελιώνεται σε ένα προφανές υπέρτερο έννομο συμφέρον του υπευθύνου επεξεργασίας (άρθρο 5 παρ. 2 ε). Ένα τέτοιο έννομο συμφέρον μπορεί να συντρέχει όταν τεκμηριώνεται η ανάγκη εξακρίβωσης συμπεριφορών που απαγορεύονται από τις ρυθμίσεις που διέπουν τη σχέση απασχόλησης ή από κανονισμούς εργασίας, π.χ. επίσκεψη σε ιστοχώρους και ιστοσελίδες με πορνογραφικό περιεχόμενο. Από την αρχή της αναλογικότητας απορρέει επίσης η απαγόρευση της γενικής, συστηματικής και προληπτικής συλλογής και καταχώρισης των δεδομένων που αφορούν τις επισκέψεις που αναφέρονται παραπάνω. Κρίσιμο στοιχείο για την κρίση του επιτρεπτού μιας τέτοιας συλλογής και καταχώρισης συνιστά η ειδική ενημέρωση των εργαζομένων για τη συλλογή και επεξεργασία τέτοιων δεδομένων, ενημέρωση η οποία εξάλλου επιτάσσεται ρητώς από τις γενικές διατάξεις (βλ. Άρθρο 11 του Ν. 2472/97 για δικαίωμα ενημέρωσης).

- Η εισαγωγή και χρήση (κλειστών) κυκλωμάτων παρακολούθησης, ηχοσκόπησης, βιντεοσκόπησης και άλλων συναφών συστημάτων έχει απασχολήσει κατ' επανάληψη την Αρχή. Η χρήση τέτοιων συστημάτων στους χώρους εργασίας επιτρέπεται εφ' όσον είναι αναγκαία για την ασφάλεια των χώρων εργασίας, την προστασία των προσώπων, εργαζομένων και μη, που βρίσκονται στους χώρους αυτούς καθώς και την προστασία περιουσιακών αγαθών. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να σταθμίζει κάθε φορά αφενός τους υπάρχοντες κινδύνους, την έκταση των κινδύνων αυτών, τις υπάρχουσες εναλλακτικές δυνατότητες αντιμετώπισης των κινδύνων αυτών και, αφετέρου, τις προσβολές της ανθρώπινης προσωπικότητας και της ιδιωτικότητας από τη χρήση τέτοιων μεθόδων. Η αρχή του σκοπού επιτάσσει τη μη χρήση δεδομένων που έχουν συλλεγεί για τους παραπάνω σκοπούς ως αποκλειστικά κριτήρια για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς και της αποδοτικότητας των εργαζομένων. Επισημαίνεται, τέλος, ότι τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω αυτών των κυκλωμάτων πολλές φορές δεν είναι ακριβή, μεταξύ των άλλων και για τεχνικούς λόγους. Ως εκ τούτου τα δεδομένα αυτά πρέπει να χρησιμοποιούνται αφού προηγουμένως επιβεβαιωθεί η ακρίβειά τους.
- Ο διαρκής έλεγχος των χώρων εργασίας με μέσα παρακολούθησης προσβάλλει την αξιοπρέπεια και την ιδιωτικότητα των εργαζομένων. Η βαρύτητα της προσβολής επιβάλλει ο διαρκής έλεγχος να γίνεται μόνο εφ' όσον αυτό δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες της εργασίας και είναι απαραίτητο για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων και της ασφάλειας των χώρων εργασίας (στρατιωτικές εγκαταστάσεις, τράπεζες, εργοστάσια με εγκαταστάσεις υψηλού κινδύνου). Δεδομένα που έχουν συλλεγεί για τους παραπάνω σκοπούς δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν ως αποκλειστικά κριτήρια για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς και της αποδοτικότητας των εργαζομένων.
- Όπως επιτάσσεται και από την υποχρέωση ενημέρωσης που έχει εισαγάγει ο νομοθέτης με το άρθρο 11 του Ν. 2472/97, οι εργαζόμενοι πρέπει να ενημερώνονται για την εισαγωγή και χρήση μεθόδων ελέγχου και παρακολούθησης και ιδίως για τον σκοπό για τον οποίο απαιτούνται τα

δεδομένα που συλλέγονται με τη χρήση αυτών των μεθόδων, τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά των μεθόδων, τα πρόσωπα στα οποία τα δεδομένα αυτά διαβιβάζονται ή ενδέχεται να διαβιβαστούν και τα δικαιώματα των εργαζομένων. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που προκύπτουν από τη χρήση μεθόδων ελέγχου και παρακολούθησης δεν μπορεί να χρησιμοποιηθούν εις βάρος του εργαζομένου, εάν αυτός δεν έχει προηγουμένως ενημερωθεί για την εισαγωγή των μεθόδων ελέγχου και παρακολούθησης και για την χρήση των δεδομένων αυτών. Λόγω της φύσεως της σχέσεως απασχόλησης αλλά και της έντασης της προσβολής, κατά ορθή εφαρμογή του νόμου, οι εκπρόσωποι των εργαζομένων πρέπει να ενημερώνονται και να διατυπώνουν γνώμη πριν από την εισαγωγή μεθόδων ελέγχου και παρακολούθησης των εργαζομένων.

4.6 Επεξεργασία και χρήση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων

- Η επεξεργασία και χρήση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων διέπεται από τους κανόνες του Ν. 2472/97.
- Τα δεδομένα υγείας ή άλλα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των εργαζομένων (όπως τα δεδομένα που αφορούν ποινικές διώξεις κλπ.) πρέπει να καταχωρίζονται και να διατηρούνται χωριστά από τα άλλα δεδομένα.
- Πρόσβαση στους ατομικούς φακέλους και γενικά στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων μπορούν να έχουν μόνον οι ίδιοι, ο υπεύθυνος επεξεργασίας και τα ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτημένα από αυτόν πρόσωπα.
- Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων δεν πρέπει να καταχωρίζονται ή να κωδικοποιούνται με τρόπο ώστε να μην είναι αντιληπτά στους εργαζόμενους ή να επιτρέπουν κάθε είδους χαρακτηρισμό ή την δημιουργία μορφότυπων των εργαζομένων, χωρίς τη γνώση των τελευταίων.

4.7 Διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων

- Ένας από τους μείζονες κινδύνους για τα δικαιώματα των εργαζομένων εντοπίζεται στη διαβίβασή των προσωπικών δεδομένων τους σε τρίτα πρόσωπα και στην περαιτέρω χρήση των δεδομένων αυτών είτε για διαφορετικούς σκοπούς είτε σε διαφορετικά περιβάλλοντα. Σύμφωνα με τις αρχές του άρθρου 4 του Ν. 2472/97, σε συνδυασμό με τη ρύθμιση του άρθρου 7^Α παρ. 1^α, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων μπορεί να διαβιβάζονται ή να κοινοποιούνται σε τρίτους μόνο για σκοπούς που σχετίζονται άμεσα με τη σχέση απασχόλησης ή εφόσον η διαβίβαση προβλέπεται από νόμο που συνάδει με τα οριζόμενα στο Ν. 2472/97. (π.χ. διαβίβαση σε ασφαλιστικούς οργανισμούς). Επισημαίνεται ότι, και στην περίπτωση της διαβίβασης ή της κοινοποίησης, που συνιστούν άλλωστε μορφές επεξεργασίας, η συγκατάθεση των εργαζομένων δεν μπορεί να άρει την απαγόρευση της υπέρβασης του σκοπού
- Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων νόμου ή συλλογικών συμβάσεων εργασίας, η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων στα συνδικαλιστικά τους όργανα επιτρέπεται μόνον εφ' όσον αυτά είναι απαραίτητα για άσκηση των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων και μόνον στο μέτρο που αυτό είναι αναγκαίο.
- Οι κανόνες για την διαβίβαση ή κοινοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εφαρμόζονται, άλλωστε, και εντός της εργασιακής μονάδας/ εντός της εργασίας. Στην περίπτωση αυτή επιτρέπεται μόνο προς πρόσωπα ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτημένα από τον υπεύθυνο επεξεργασίας και μόνο στο πλαίσιο και στο μέτρο που αυτό είναι αναγκαίο για την εκπλήρωση ειδικού καθήκοντος ή ειδικά προσδιορισμένης εργασίας που έχει ανατεθεί στα πρόσωπα αυτά.
- Ειδικότερα, η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν την υγεία των εργαζομένων εντός της εργασιακής μονάδας επιτρέπεται μόνον σε ό,τι αφορά τα πορίσματα και εφ' όσον και στο μέτρο που αυτή είναι απολύτως απαραίτητη για την προστασία της υγείας των εργαζομένων, τη διαμόρφωση κρίσεων για την καταλληλότητά τους προς ανάληψη εργασίας, παρούσας ή μελλοντικής, ή για τη διαμόρφωση των συνθηκών εργασίας.

- Υπενθυμίζεται ότι η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων σε τρίτες χώρες, δηλ. σε χώρες που δεν ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, υπόκειται στις ρυθμίσεις του Ν. 2472/97 αλλά και στους κανόνες και περιορισμούς που ισχύουν κάθε φορά με βάση την κοινοτική και εθνική νομοθεσία ή τις σχετικές κοινοτικές αποφάσεις (βλ. αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ύπαρξη ικανοποιητικού επιπέδου προστασίας, Safe Harbour Principles) για τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτες χώρες. Οι κανόνες και περιορισμοί αυτοί ισχύουν ακόμη και εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων διαβιβάζονται σε μητρικές, θυγατρικές ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που έχουν την έδρα τους σε τρίτη χώρα.

4.8 Δικαιώματα των εργαζομένων

Τα δικαιώματα των εργαζομένων έναντι του υπεύθυνου επεξεργασίας ορίζονται με σαφήνεια στα άρθρα 11-14 του ν.2472/1997. Αναγνωρίζεται στον εργαζόμενο το δικαίωμα ενημέρωσης (άρθρο 11), το δικαίωμα πρόσβασης (άρθρο 12), το δικαίωμα αντίρρησης (άρθρο 13) και το δικαίωμα προσωρινής δικαστικής προστασίας (άρθρο 14).

4.8.1 Το Δικαίωμα ενημέρωσης

Ναι μεν, όπως ήδη αναφέρθηκε, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, τηρώντας του όρους του νόμου, όπως αυτοί έχουν ήδη αναλυθεί, έχει το δικαίωμα να προβεί σε συλλογή και αρχειοθέτηση προσωπικών δεδομένων του εργαζόμενου, οφείλει, όμως, με τρόπο κατανοητό να τον ενημερώνει τουλάχιστον για τα εξής στοιχεία :

α) την ταυτότητα του ίδιου και του εκπροσώπου του που διαχειρίζεται τα στοιχεία αυτά, β) το σκοπό της επεξεργασίας, ότι δηλαδή αυτή γίνεται στο πλαίσιο της οργάνωσης της εργασιακής σχέσης και αποβλέπει μόνο σ' αυτή, γ) τους αποδέκτες και τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων, τα φυσικά, δηλαδή ή νομικά πρόσωπα ή δημόσιες αρχές ή υπηρεσίες ή άλλους οργανισμούς, στους οποίους ανακοινώνονται ή μεταδίδονται τα δεδομένα. Πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι οι αποδέκτες αυτοί, ανεξάρτητα από το αν είναι τρίτοι ή όχι, πρέπει να προκύπτουν είτε από το νόμο είτε από τη σύμβαση. Επομένως, ο εργοδότης δεν

μπορεί αυθαίρετα να ορίσει αποδέκτες και να ενημερώνει περί αυτών τον εργαζόμενο αφού το δικαίωμα της αποστολής σε τρίτους των δεδομένων είναι συμφυές με το νόμο και τη σύμβαση, η έρευνα δε της νομιμότητας του, προηγείται του ελέγχου της ενημέρωσης. Το δικαίωμα ενημέρωσης πάντως υφίσταται ανεξάρτητα από τη νομιμότητα της αποστολής των δεδομένων σε τρίτους. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει τέλος δ) να ενημερώνει τον εργαζόμενο ότι έχει το δικαίωμα πρόσβασης. Δεδομένου ότι, όπως έχει ήδη αναφερθεί, στη σχέση εργασίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ζητεί πάντοτε (εκτός των περιπτώσεων που ορίζει διαφορετικά ο νόμος) τη συνδρομή του εργαζόμενου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει και τις παρακάτω υποχρεώσεις και ο εργαζόμενος τα αντίστοιχα δικαιώματα :

Οφείλει να ενημερώσει τον εργαζόμενο εγγράφως

- για όλα τα παραπάνω στοιχεία (α-δ)
- για τα δικαιώματά του, όπως αυτά αναλύονται εδώ.
- με ποιες διατάξεις υποχρεούται (ο εργαζόμενος) να παράσχει τη συνδρομή του στην επεξεργασία των δεδομένων και τέλος,
- για τις συνέπειες της άρνησής του, που τυχόν προβλέπονται ή από το νόμο ή από τη σύμβαση.

4.8.2 Το Δικαίωμα Πρόσβασης

Το δικαίωμα πρόσβασης, συναφές με το προηγούμενο δικαίωμα ενημέρωσης, συνίσταται στο δικαίωμα του εργαζόμενου να γνωρίζει κάθε φορά το περιεχόμενο του προσωπικού του φακέλου, ποια δηλαδή από τα προσωπικά του δεδομένα αποτελούν ή αποτέλεσαν αντικείμενο επεξεργασίας. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες :

- Όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν και την προέλευσή τους. Δικαιούται, δηλαδή, ο εργαζόμενος να πληροφορηθεί, όχι μόνο το περιεχόμενο, αλλά και τις πηγές από τις οποίες αντλήθηκαν οι πληροφορίες, π.χ. το γεγονός ότι ο εργαζόμενος ορισμένη ημέρα και ώρα, κατά την εκτέλεση της σύμβασης επιδείκνυε αμελή συμπεριφορά, συνέπεια της οποίας ήταν η ζημία του εργοδότη, πρέπει να συνοδεύεται και από την

πηγή της πληροφορίας (βιντεοσκόπηση, άμεση γνώση εργοδότη ή αντιπροσώπου του κ.λπ.)

- Τους σκοπούς της επεξεργασίας, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες των αποδεκτών.
- Την εξέλιξη της επεξεργασίας από την προηγούμενη ενημέρωση, ποια στοιχεία, δηλαδή, προστέθηκαν ή αφαιρέθηκαν στο φάκελο του εργαζόμενου και
- Τη λογική της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας, δεδομένου ότι τα παραπάνω δικαιώματα είναι δυνατό να ασκηθούν και με τη συνδρομή ειδικού. Δεδομένα πάντως που αφορούν την υγεία, γνωστοποιούνται στο υποκείμενο μέσω γιατρού.

4.8.3 Το Δικαίωμα Αντίρρησης

Το δικαίωμα αντίρρησης συνίσταται στο δικαίωμα του εργαζόμενου να ζητήσει οποτεδήποτε, από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, να προβεί σε συγκεκριμένη ενέργεια σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που τον αφορούν. Μπορεί, δηλαδή ο εργαζόμενος σχετικά με τα προσωπικά του δεδομένα να απευθύνει αίτηση με την οποία να ζητά συγκεκριμένη ενέργεια για όλα ή κάποια από τα προσωπικά του δεδομένα, των οποίων η επεξεργασία είναι παράνομη ή αντισυμβατική. Ενδεικτικά αναφέρονται στο νόμο τέτοιες περιπτώσεις, όπως η διόρθωση, προσωρινή μη χρησιμοποίηση, δέσμευση ή διαγραφή. Είναι αυτονόητο ότι στη σχέση εργασίας, προσωπικά δεδομένα απαιτούμενα ή από το νόμο ή από τη σύμβαση, τηρούνται νόμιμα και δεν είναι δυνατή η προβολή αντιρρήσεων περί αυτών, αφού αυτή θα ήταν παράνομη και αντισυμβατική. Επομένως, το δικαίωμα αντίρρησης πρέπει να αφορά επεξεργασία πέραν των νομίμων ή συμβατικών σκοπών. Οι αντιρρήσεις του εργαζόμενου για να έχουν βάση πρέπει να επικαλούνται επεξεργασία που για οποιοδήποτε λόγο εξήλθε του παραπάνω αναφερόμενου πλαισίου, π.χ. ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα να ζητήσει τη διαγραφή του αναφερόμενου περιστατικού της αμελούς συμπεριφοράς του, κατά τον χρόνο εκτέλεσης της σύμβασης, ως μη ανταποκρινόμενου στην αλήθεια, να ζητήσει τη διόρθωση της ηλικίας του, του χρόνου υπηρεσίας του στον ίδιο ή άλλο εργοδότη κ.λπ., τη διαγραφή δεδομένου υπερβαίνοντος το σκοπό του αρχείου, την

προσωρινή μη χρησιμοποίηση δεδομένου, μέχρι να κριθεί αρμοδίως η βασιμότητά του ή τη μη διαβίβαση σε τρίτο, άσχετο με τις νόμιμες ή συμβατικές υποχρεώσεις.

Η άσκηση των παραπάνω δικαιωμάτων, πρόσβασης και αντίρρησης, γίνεται με αίτηση προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Η αίτηση πρέπει περιέχει ορισμένο αίτημα για συγκεκριμένη ενέργεια (π.χ. αίτημα πρόσβασης, αίτημα διόρθωσης κ.λπ.).

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να απαντήσει εντός 15 ημερών στον εργαζόμενο. Αν αυτό δεν συμβεί ή αν η απάντηση δεν κριθεί ικανοποιητική, ο εργαζόμενος δικαιούται να προσφύγει στην Αρχή, η οποία αφού εξετάσει στην ουσία το αίτημα εκδίδει οριστική απόφαση. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας, άλλωστε, αν αρνηθεί να ικανοποιήσει το αίτημα, υποχρεούται να το γνωστοποιήσει στην Αρχή και στον εργαζόμενο, πληροφρώντας τον ότι δικαιούται να προσφύγει στην Αρχή. Αν το αίτημα γίνει δεκτό ο υπεύθυνος της επεξεργασίας υποχρεούται να χορηγήσει στον ενδιαφερόμενο σε γλώσσα κατανοητή αντίγραφο του διορθωμένου μέρους που τον αφορά.

4.8.4 Δικαίωμα Δικαστικής Προστασίας

Εκτός από τα παραπάνω δικαιώματα που έχει ο εργαζόμενος κατά την διαχείριση των προσωπικών του δεδομένων από τον εργοδότη, παρέχεται σ' αυτόν και το δικαίωμα προσωρινής δικαστικής προστασίας σε περίπτωση αυτοματοποιημένης επεξεργασίας των προσωπικών του δεδομένων, εφόσον αυτή αποβλέπει στην αξιολόγηση της προσωπικότητάς του και ιδίως της αποδοτικότητάς του στην εργασία και της εν γένει συμπεριφοράς του. Όταν η επεξεργασία είναι αυτοματοποιημένη και αποβλέπει στους παραπάνω σκοπούς, ο εργαζόμενος έχει το δικαίωμα να προσφύγει στο αρμόδιο πολιτικό ή διοικητικό δικαστήριο και να ζητήσει την άμεση αναστολή ή μη εφαρμογή πράξης ή απόφασης που τον θίγει, ανεξάρτητα, αν συντρέχουν οι λοιπές προϋποθέσεις παροχής έννομης προστασίας. Είναι αυτονόητο ότι, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις που προβλέπονται από διατάξεις ουσιαστικού ή δικονομικού δικαίου η προσωρινή προστασία δίδεται για οποιοδήποτε λόγο, αλλά και σε

περίπτωση μη αυτοματοποιημένης εργασίας. Δικαίωμα οριστικής δικαστικής προστασίας δεν ορίζεται από το νόμο ως αυτονόητο.

4.8.5 Αστική Ευθύνη

Στο άρθρο 23 του ν.2472/1997 ρυθμίζεται ειδικώς το θέμα της αστικής ευθύνης του υπεύθυνου της επεξεργασίας έναντι του υποκειμένου των δεδομένων και επομένως και του εργαζόμενου. Διαλαμβάνεται δε ρητά ότι ο υπεύθυνος υποχρεούται να αποκαταστήσει πλήρως κάθε περιουσιακή βλάβη που προκάλεσε στον εργαζόμενο από την παράνομη επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων. Το ίδιο συμβαίνει και αν προκλήθηκε ηθική βλάβη την πιθανότητα επέλευσης της οποίας όφειλε να γνωρίζει ο υπόχρεος. Η χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης, δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δρχ. 200,000, εκτός αν ο ενάγων ζητήσει λιγότερα ή η παραβίαση οφείλεται σε αμέλεια.

Στην §3 του άρθρου 23 ορίζεται τέλος ότι η εκδίκαση των σχετικών αγωγών γίνεται κατά την διαδικασία των άρθρων 664-676 ΚΠολΔ ότι η διαδικασία είναι άσχετη με την επέμβαση της Αρχής ή την άσκηση ποινικής δίωξης και ότι η απόφαση του Δικαστηρίου εκδίδεται μέσα σε δύο μήνες από την πρώτη συζήτηση στο ακροατήριο.

4.9 Διοικητικές και ποινικές κυρώσεις

Πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι παραβάσεις του Νόμου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τομέα της εργασιακής σχέσης, συνεπάγονται διοικητικές κυρώσεις επιβαλλόμενες από την Αρχή, όπως επίσης και ποινικές κυρώσεις προβλεπόμενες, επίσης από το Νόμο, ο οποίος δίδει ποινική απαξία και σε βαθμό κακουργήματος για παράνομη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Οι διοικητικές κυρώσεις ορίζονται στο άρθρο 21 του νόμου και είναι :

- Η προειδοποίηση με αποκλειστική προθεσμία για άρση της παραβίασης.
- Το πρόστιμο 300,000 –50,000,000 δρχ.
- Προσωρινή ανάκληση της άδειας και

- Καταστροφή του αρχείου ή διακοπή της επεξεργασίας και καταστροφή των σχετικών δεδομένων .

Οι ποινικές κυρώσεις αναφέρονται αναλυτικά στο άρθρο 22, αρχίζουν δε με φυλάκιση και χρηματική ποινή 1-5,000,000 δρχ. και καταλήγουν σε κάθειρξη (5-20 ετών) και χρηματική ποινή μέχρι δρχ.10,000,000 (Οδηγία Αρ.115/2001.Ελληνική Δημοκρατία. Αρχή Προστασίας Δεδομένων ΠροσωπικούΧαρακτήρα.20/09/2001.Αρ.Πρωτ.1830.[online]
<<http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Apofaseis/workersdata61.doc>>)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

5.1 Οδηγία 95/46/ΕΚ (για την προστασία των δεδομένων)

Με στόχο την άρση των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων, χωρίς να μειωθεί το επίπεδο της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εκδόθηκε η **Οδηγία 95/46/ΕΚ**(οδηγία για την προστασία των δεδομένων) για την εναρμόνιση των εθνικών διατάξεων στον τομέα αυτό. Ως αποτέλεσμα, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα έχουν ισότιμη προστασία σε όλη την Ένωση. Ζητήθηκε από τα δεκαπέντε κράτη μέλη της ΕΕ να εναρμονίσουν την εθνική τους νομοθεσία με τις διατάξεις της οδηγίας έως τις 24 Οκτωβρίου 1998. (Η Ευρωπαϊκή νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων.«Η Ευρώπη σου».

[online]<http://ec.europa.eu/youreurope/nav/el/citizens/services/eu-guide/data-protection/index_el.html#11463_4>)

5.1.1 Που εφαρμόζεται :

1) σε κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και αποκαλείται «επεξεργασία» δεδομένων. Οι εργασίες αυτές

περιλαμβάνουν τη συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την αποθήκευση, τη γνωστοποίηση τους, κλπ

2) στα δεδομένα που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας με αυτοματοποιημένες διαδικασίες (π.χ. βάση δεδομένων υπολογιστή για πελάτες)

3) στα δεδομένα που αποτελούν τμήμα ή προορίζονται να αποτελέσουν τμήμα μη αυτοματοποιημένων «συστημάτων αρχειοθέτησης» και είναι προσβάσιμα σύμφωνα με συγκεκριμένα κριτήρια.(π.χ. τα παραδοσιακά αρχεία σε χαρτί, όπως οι κάρτες που περιλαμβάνουν στοιχεία των πελατών ταξινομημένες με αλφαβητική σειρά.

5.1.2 Πού δεν εφαρμόζεται :

1) σε δεδομένα που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας για καθαρά προσωπικούς λόγους ή για δραστηριότητες των νοικοκυριών (π.χ. προσωπικό ηλεκτρονικό ημερολόγιο)

2) σε τομείς όπως η δημόσια ασφάλεια , η άμυνα ή η εφαρμογή της ποινικής νομοθεσίας που δεν εμπίπτουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΚ και παραμένουν προνόμιο των εθνικών κυβερνήσεων. Η εθνική νομοθεσία, κατά κανόνα παρέχει προστασία στα φυσικά πρόσωπα στους τομείς αυτούς.

5.2 Οδηγία 2002/58/ΕΚ (για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών)

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχει συσταθεί ειδική Ομάδα για να εξετάσει το θέμα της Προστασίας των Προσωπικών Δεδομένων στον τομέα της απασχόλησης, η οποία έχει ήδη εκδώσει αρκετές γνώμες και έγγραφα εργασίας που αποσαφηνίζουν τα δικαιώματα των εργοδοτών και των εργαζομένων. Πιο συγκεκριμένα, η Ομάδα αυτή εξέδωσε το 2002 κατευθυντήριες γραμμές που ερμηνεύουν τις σχετικές διατάξεις της **Οδηγίας 95/46/ΕΚ**, όπου αναφέρεται πως η πρόληψη είναι πιο σημαντική από την ανίχνευση παραβατικών συμπεριφορών των εργαζομένων. Παρ' όλα αυτά τονίζεται πως η προειδοποίηση από τον εργοδότη δεν είναι επαρκής αιτιολόγηση τυχόν παραβίασης των δικαιωμάτων των εργαζομένων. (Το μάτι του Μεγάλου Αδερφού και στους χώρους εργασίας. ΣΑΛΛΟΥΡΟΥ Ρ. Capital.gr.15/06/2007 [online] www.capital.gr/articles.asp?showlist=0&catid=3&312550&expand=1&page=1)

Έτσι η Ομάδα ορίζει τις γενικές αρχές που ισχύουν σχετικά με την παρακολούθηση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και του Διαδικτύου:

1) ***Δεν επιτρέπεται η μυστική παρακολούθηση***, εκτός από τις περιπτώσεις όπου αυτό προβλέπεται από νόμο στα κράτη-μέλη για τον εντοπισμό συγκεκριμένης εγκληματικής δραστηριότητας ή για τη διαφύλαξη σημαντικών δημοσίων συμφερόντων όπως η εθνική ασφάλεια .

2) ***Η επεξεργασία δεδομένων δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί παρά μόνον αν έχει νόμιμο σκοπό***, όπως είναι η ανάγκη του εργοδότη να προστατεύσει την επιχείρησή του από σημαντικές απειλές (π.χ. τη διαβίβαση εμπιστευτικών πληροφοριών σε έναν ανταγωνιστή). Η πολιτική των εταιρειών στον τομέα αυτό θα πρέπει, να περιορίζεται στα δεδομένα κίνησης που αφορούν τους συμμετέχοντες και το χρόνο ενός μηνύματος και όχι να περιλαμβάνει το περιεχόμενο των μηνυμάτων, εφόσον αυτό επαρκεί για να καλύψει τις ανησυχίες του εργοδότη.

3) ***Τα δεδομένα που έχει αποθηκεύσει νομίμως ένας εργοδότης δεν πρέπει να διατηρούνται για περισσότερο από 3 μήνες.***

4) ***Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι ασφαλή από εξωτερικές παρεμβάσεις.***

5) ***Όσον αφορά την πρόσβαση στο Διαδίκτυο***, είναι αρμοδιότητα της εταιρείας να αποφασίσει εάν επιτρέπεται στους εργαζομένους να χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για ιδιωτικούς σκοπούς και το βαθμό στον οποίο αυτό επιτρέπεται. Όσο αυτό είναι δυνατό, θα πρέπει η πολιτική της εταιρείας να περιορίζεται **σε τεχνικά μέσα** για τον περιορισμό της πρόσβασης και όχι στην παρακολούθηση της συμπεριφοράς (π.χ. κλείδωμα συγκεκριμένων ιστοχώρων ή εγκατάσταση αυτομάτων προειδοποιητικών σημάτων πρόσβασης).

6) ***Πρέπει να επιτρέπεται στους εργαζομένους η χρήση ενός ιδιωτικού λογαριασμού ή δικτυακού ταχυδρομείου στο χώρο εργασίας.*** Έτσι θα αποσαφηνίζεται η διάκριση μεταξύ μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επαγγελματική και ιδιωτική χρήση και θα μειωθεί η πιθανότητα να παραβιάζουν οι εργοδότες την ιδιωτική ζωή

των εργαζομένων τους. Με τη σημείωση του χρόνου που αφιερώνει ο εργαζόμενος στον ιδιωτικό του λογαριασμό θα είναι δυνατό να παρακολουθείται ο βαθμός στον οποίο αυτός χρησιμοποιεί τον υπολογιστή του για προσωπικούς σκοπούς. Κατ' αυτόν τον τρόπο, τα συμφέροντα του εργοδότη θα διαφυλάσσονται χωρίς καμιά δυνατότητα αποκάλυψης προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων, ιδιαίτερος δε ευαίσθητων δεδομένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ «ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ»

6.1 Συνεχής επεξεργασία προσωπικών δεδομένων

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ηλεκτρονικών και μη δεδομένων αντιμετωπίστηκε από νωρίς και συνεχίζει να αντιμετωπίζεται ως ένας από τους μεγαλύτερους κινδύνους επέμβασης στην ιδιωτική ζωή.

Παρόλο που η υπάρχουσα ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία παρέχει επαρκή προστασία στους πολίτες η συνεχής παράβασή της είναι καθημερινό φαινόμενο. Το μάτι του μεγάλου αδερφού φθάνει πλέον παντού. Με το πρόσχημα της ασφάλειας των συμφερόντων των επιχειρήσεων αλλά και της ασφάλειας των εργαζομένων και των πολιτών παρουσιάζεται συνεχής αύξηση της χρήσης συστημάτων ελέγχου και παρακολούθησης που επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα τόσο των εργαζομένων στον εργασιακό τους χώρο όσο και ανυποψίαστων πολιτών. Υπουργεία, αεροδρόμια, λιμάνια, ιδιωτικές επιχειρήσεις, δικαστήρια, δήμοι, νοσοκομεία, πολυκαταστήματα και κατοικίες διαθέτουν συστήματα παρακολούθησης και βιντεοσκόπησης τα οποία καταγράφουν την κάθε μας κίνηση. Η προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της ιδιωτικής ζωής, πρωταρχική επιδίωξη κάθε δημοκρατικής κοινωνίας, καταπατείται καθημερινά. Με την πάροδο του χρόνου και την περαιτέρω

ανάπτυξη της τεχνολογίας χρειάζονται ειδικότερες διατάξεις που θα αντικαταστήσουν τις γενικές και από τις οποίες θα προκύπτει με σαφήνεια ποιος, πότε ακριβώς, σε ποια δεδομένα και με ποιο σκοπό θα έχει δικαίωμα πρόσβασης και επεξεργασίας.

Χαρακτηριστικό είναι πως οι σύγχρονες εταιρείες έχουν πολύ εξελιγμένα συστήματα για την προστασία των εγκαταστάσεων, των δικτύων και των πληροφοριών τους και βέβαια για τον έλεγχο των υπαλλήλων τους. Η συστηματική παρακολούθηση των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων, ο έλεγχος των εισερχόμενων και εξερχόμενων e-mail, η χρήση ειδικών λογισμικών που καταγράφουν δεδομένα κίνησης και σύνδεσης, η πρόσβαση στα αποθηκευμένα στο σκληρό δίσκο ηλεκτρονικά μηνύματα και η καταγραφή των περιπλανήσεων των εργαζομένων είναι γεγονός. Ενδεικτικό της έκτασης του φαινομένου είναι ότι μια απλή ηλεκτρονική έρευνα αγοράς εμφανίζει μια σειρά από πληροφοριακά συστήματα και λογισμικά για επιχειρήσεις, στις εφαρμογές των οποίων περιλαμβάνεται και η παρακολούθηση των εργαζομένων. Η παρακολούθηση των εργαζομένων γίνεται συχνά χωρίς οι ίδιοι να το γνωρίζουν. (Ιδιωτική ζωή τέλος. ΜΠΗΤΣΙΚΑ Π.-ΝΕΔΟΣ.Β. Περιοδική Έκδοση του Ελληνοβρετανικού «Σήμερα και στο Μέλλον». Τεύχος 3 .24/10/2007

[online] www.bhc.gr/periodiko-bhc/periodiko-3/idiwtikh-zwh-telos.html)

6.2 Τι ισχυρίζονται οι εταιρείες

Οι εταιρείες από την πλευρά τους ισχυρίζονται ότι τόσο οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές όσο και το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο των εργαζομένων αποτελούν επιχειρηματικά εργαλεία και άρα μπορούν να τα ελέγχουν για την αποφυγή διαρροής ευαίσθητων πληροφοριών. Στην Ελλάδα σήμερα η πλειονότητα των επιχειρήσεων έχουν εφαρμόσει συστήματα για τον έλεγχο του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των εργαζομένων, ενώ ήδη πολλές τράπεζες και μεγάλοι τηλεπικοινωνιακοί οργανισμοί έχουν υιοθετήσει μια νέα τεχνολογία, στην οποία τα e-mail ελέγχονται γι' αυτές που έχουν οριστεί ως εταιρικές πληροφορίες. Λόγω της απεριόριστης ελευθερίας στη χρήση του Internet ισχυρίζονται πως ένας εργαζόμενος μπορεί να καθοδηγηθεί προς ένα «κακοπροαίρετο» site, το οποίο να περιέχει κάποιο ιό και να βλάψει την εταιρεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Καταγγελίες εργαζομένων στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων.

7.1 Καταγγελία τραπεζοκόμων για επεξεργασία προσωπικών τους δεδομένων από διοικητή νοσοκομείου.

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της Ελλάδας, εξέτασε σε πρόσφατη απόφασή της, καταγγελία του Συλλόγου Εργαζομένων κατά Νοσοκομείου και του τότε διοικητή του για παράβαση προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων. Σύμφωνα με τα πραγματικά γεγονότα, τρεις τραπεζοκόμες του Νοσοκομείου μέσου του Συλλόγου εργαζομένων κατήγγειλαν στην Αρχή ότι ο τότε διοικητής του Νοσοκομείου κατά την έξοδό τους από την εργασία τους μετά την λήξη της βάρδιας έριξε τις τσάντες τους στο πεζοδρόμιο του νοσοκομείου και βιντεοσκόπησε με το κινητό του τηλέφωνο τα πρόσωπα τουλάχιστον των δύο, καθώς και το εσωτερικό περιεχόμενο των τσαντών τους. Σκοπός του ήταν να ελέγξει αν οι τραπεζοκόμες είχαν αφαιρέσει τρόφιμα από το Νοσοκομείο για να τα πάρουν στο σπίτι τους μετά το τέλος της εργασίας τους. Την επόμενη μέρα μάλιστα ο ίδιος ο

διοικητής κάλεσε στο γραφείο του υπάλληλο του νοσοκομείου προκειμένου να αναγνωρίσει και να κατονομάσει της τραπεζοκόμες που είχε βιντεοσκοπήσει στο κινητό του, ώστε να μπορέσει να χρησιμοποιήσει τα ονόματα τους στις κλήσεις για απολογία που είχε ήδη ετοιμάσει. Οι τρεις τραπεζοκόμες στην ομολογία ομολόγησαν την πράξη τους και τους επιβλήθηκε η ποινή της έγγραφης επίπληξης. Στη συνέχεια το μικρής διάρκειας βιντεοσκοπημένο αρχείο που είχε δημιουργηθεί και αποθηκευθεί στο κινητό τηλέφωνο του διοικητή κατά την πειθαρχική διαδικασία δεν χρησιμοποιήθηκε ούτε καταχωρίστηκε στους φακέλους προσωπικού που τηρεί το τμήμα προσωπικού. Σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι υπεύθυνος επεξεργασίας του συγκεκριμένου αρχείου δεν ήταν το φυσικό πρόσωπο του διοικητή άλλα το νομικό πρόσωπο του νοσοκομείου. Η Αρχή απεφάνθη ότι ο διοικητής επέλεξε να συλλέξει και να επεξεργαστεί προσωπικά δεδομένα των εργαζομένων, **με τρόπο αθέμιτο και παράνομο** αφού τα μέσα που χρησιμοποίησε ήταν δυσανάλογα προς τον επιδιωκόμενο σκοπό. Απηύθυνε τέλος σχετική σύσταση στο Νοσοκομείο ως υπεύθυνο επεξεργασίας και στον τότε διοικητή του, δεδομένου ότι ο τελευταίος μπορούσε να καταφύγει σε ηπιότερα μέσα. (Προσωπικά δεδομένα εργαζομένων. Ανώνυμος Α. ΠΟΛΙΤΗΣ.02/09/2007. Σελίδα:108. [online] <<http://www.politis.com>>)

7.2 Καταγγελία εργαζομένων εταιρείας πλαστικών για επεξεργασία δεδομένων τους με τη βιομετρική μέθοδο της ανάλυσης της γεωμετρίας του δακτύλου.

Εργαζόμενοι εταιρείας πλαστικών μέσω του Σωματείου Εργατοϋπαλλήλων κατήγγειλαν στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων ότι στην συγκεκριμένη εταιρεία έχει εγκατασταθεί βιομετρικό σύστημα με τη μέθοδο της γεωμετρίας του δακτύλου και πως τα στοιχεία που συλλέγονται, καταγράφονται και αποθηκεύονται σε αρχείο. Οι εργαζόμενοι ισχυρίστηκαν ότι δεν γνώριζαν για την τοποθέτηση του συστήματος και πως η διοίκηση της επιχείρησης τους παραπλάνησε λέγοντας ότι «για την τήρηση των ωραρίων εργασίας θα τοποθετηθεί υπολογιστής παρουσιών σύμφωνα με τα πλαίσια Επιθεώρησης Εργασίας». Όταν στη συνέχεια το Σωματείο ζήτησε την πρόσβαση στο αρχείο και στα στοιχεία που τηρεί η εταιρεία, οι υπεύθυνοι αρνήθηκαν. Από την άλλη η εταιρεία ισχυρίστηκε ότι ήταν αναγκαίο αυτό το μέσο ελέγχου καθώς στους χώρους της χρησιμοποιούνται εύφλεκτες ύλες και ρεύμα υψηλής τάσης. Η Αρχή ύστερα από την έρευνα που πραγματοποίησε έκρινε παράνομη την μέθοδο της δακτυλοσκόπησης

και διέταξε την εταιρεία να ξηλώσει το βιομετρικό σύστημα, ενώ της απεύθινε αυστηρή σύσταση να ενημερώνει από δω και στο εξής τους εργαζόμενους και την Αρχή για τη λειτουργία οποιουδήποτε αρχείου καθώς και την επιβολή προστίμου 1.500€. Βάσει του νόμου 2472/1997 για τα προσωπικά δεδομένα η μέθοδος της δακτυλοσκόπησης όταν υπερβαίνει το σκοπό της επεξεργασίας είναι παράνομη και σύμφωνα με την Αρχή, θίγει κατάφωρα την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και προσωπικότητα. (Έδιναν το δακτυλικό τους αποτύπωμα για να δουλέψουν! ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥΒ.ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ-13/08/2007.[online]
<http://www.enet.gr/online/online_text/c=112,dt=13.08.2007>)

7.3 Καταγγελία εργαζομένων για υποκλοπή μηνυμάτων

Σωματείο εργαζομένων σε εταιρεία της Αθήνας κατήγγειλε στην Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων ότι στους προσωπικούς υπολογιστές τους είναι εγκατεστημένο το λογισμικό Virtual Network Computing (VNC), το οποίο δίνει τη δυνατότητα στο Τμήμα Πληροφορικής και Επικοινωνιών της εταιρείας αλλά και σε οποιονδήποτε τρίτο, ο οποίος διαθέτει τους κωδικούς πρόσβασης, όχι μόνο να βλέπει την οθόνη κάθε εργαζόμενου και να έχει πρόσβαση στους αποθηκευτικούς του χώρους του προσωπικού υπολογιστή του, αλλά και να παίρνει τον έλεγχο και να χειρίζεται τον προσωπικό υπολογιστή του εργαζομένου μέσω δικτύου. Μάλιστα, σύμφωνα με την καταγγελία, η εταιρεία κατήγγειλε την ηλεκτρονική διεύθυνση υπαλλήλων, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να στέλνουν ούτε να λαμβάνουν μηνύματα. Είχαν, όπως καταγγέλλουν καταγράψει όσους έστελναν μακροσκελή μηνύματα σε μεγάλο αριθμό αποδεκτών και τους έκοψαν το Internet. Επιπλέον παρακολουθούσαν συστηματικά τις επικοινωνίες των εργαζομένων, τις ιστοσελίδες που επισκέπτονταν και όλες τις ηλεκτρονικές επιστολές τις οποίες αντέγραφαν και διατηρούσαν στον διακομιστή για όσο ήθελαν. Η εγκατάσταση του συγκεκριμένου λογισμικού είχε γίνει χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση των εργαζομένων. Σύμφωνα με την απόφαση της Αρχής **α)** η καταγραφή των ιστοσελίδων που επισκέπτονται οι εργαζόμενοι αποτελεί παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας. **β)** Είναι νόμιμη «μόνο με άδεια της Δικαστικής Αρχής και εφόσον αυτό επιβάλλεται για

λόγους εθνικής ασφάλειας για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων». Η Αρχή κάλεσε την εταιρεία να εξασφαλίσει στους εργαζόμενους τη δυνατότητα χρήσης χώρου στον υπολογιστή όπου «δεν θα ναι επιτρεπτή η πρόσβαση τρίτων». Επίσης «να μην συλλέγει και επεξεργάζεται δεδομένα που αφορούν κλήσεις και γενικά τις επικοινωνίες(συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) στον χώρο εργασίας, παρά μόνο εφόσον αυτό είναι απολύτως αναγκαίο για την οργάνωση και τον έλεγχο της διεκπεραίωσης της συγκεκριμένης εργασίας και ιδίως των ελέγχων των δαπανών. Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται η καταχώρηση και επεξεργασία ολόκληρου του αριθμού ή του συνόλου των στοιχείων της επικοινωνίας ούτε στοιχείων από το περιεχόμενό τους. (Ιδιωτική ζωή τέλος. ΜΠΙΤΣΙΚΑ Π.-ΝΕΔΟΣ.Β. Περιοδική Έκδοση του Ελληνοβρετανικού «Σήμερα και στο Μέλλον». Τεύχος 3 .24/10/2007.[online]<<http://www.bhc.gr/periodiko-bhc/periodiko-3/idiwtikh-zwh-telos.html>>)

7.4 Καταγγελία για παράνομη τοποθέτηση συστημάτων παρακολούθησης σε αεροδρόμιο

Η Διεύθυνση Αερολιμένων της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας κατήγγειλε στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων ότι σε μεγάλο ελληνικό αεροδρόμιο εταιρεία που διατηρεί κατάστημα εντός των χώρων υποδοχής είχε τοποθετήσει τέσσερις κάμερες οι οποίες παρακολουθούσαν την κίνηση των επιβατών. Οι κάμερες και το ένα μικρόφωνο συνδέονταν με μια κεντρική μονάδα ελέγχου η οποία μέσω μόντεμ έδινε τη δυνατότητα στον ιδιοκτήτη της εταιρείας για απομακρυσμένη συλλογή των δεδομένων. Μάλιστα με το μικρόφωνο στον χώρο του κυλικείου καταγράφονταν οι διάλογοι των υπαλλήλων με τους πελάτες παραβιάζοντας σύμφωνα με την Αρχή το άρθρο 4 του Ν.2472/1997 (Χαρακτηριστικά δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) και το άρθρο 1 παρ.2 Β της Οδηγίας 1122/26-9-2000. Η Αρχή ύστερα από έρευνα της υπόθεσης αποφάσισε την απεγκατάσταση του συστήματος καθώς, σύμφωνα με το σκεπτικό της «σκοπός της επεξεργασίας ήταν ο περιορισμός των κλοπών και η συνεχής και διαρκής παρακολούθηση των εργαζομένων παραβιάζοντας το άρθρο 1 Β της Οδηγίας 1122/26-9-2000». (Ιδιωτική ζωή τέλος. ΜΠΙΤΣΙΚΑ Π.-ΝΕΔΟΣ.Β. Περιοδική Έκδοση του Ελληνοβρετανικού «Σήμερα και στο Μέλλον». Τεύχος

3 .24/10/2007 [online]<<http://www.bhc.gr/periodiko-bhc/periodiko-3/idiwtikh-zwh-telos.html>>)

7.5 Καταγγελίες εργαζομένων σε Καζίνο για παράνομη παρακολούθησή τους

Τις παρεμβάσεις της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και την απόφαση με την οποία τα μηνύματα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mails) των εργαζομένων προστατεύονται αντίστοιχα με τον παραδοσιακό φάκελο του ταχυδρομείου και συνεπώς οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να τα παρακολουθούν, ακολούθησε απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Πατρών, σύμφωνα με την οποία καταδικάστηκαν πρώην στελέχη εταιρείας Καζίνο για παράνομη παρακολούθηση συνδικαλιστικών στελεχών και εργαζομένων με χρήση κρυφής κάμερας και μικροφώνων. .(Το μάτι του Μεγάλου Αδερφού και στους χώρους εργασίας. ΣΑΛΛΟΥΡΟΥ P..Capital.gr.15/06/2007

[online]<<http://www.capital.gr/articles.asp?showlist=0&catid=3&312550&expand=1&page=1>>)

7.6 Καταγγελία για χρήση κρυφής κάμερας ως μέσο ελέγχου σε οικιακή βοηθό

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, με την υπ' αριθμόν 3/2007 απόφασή της, υποχρέωσε πολίτη να αφαιρέσει κρυφές κάμερες που είχε τοποθετήσει σε διάφορα σημεία του σπιτιού του, προκειμένου να ελέγχει εάν η οικιακή βοηθός βιαιοπραγούσε κατά των ανήλικων παιδιών του, όταν εκείνος και η σύζυγός του απουσίαζαν στην εργασία τους. Σύμφωνα με την Οδηγία 115/2001 που έχει εκδώσει η Αρχή « Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που προκύπτουν από τη χρήση μεθόδων ελέγχου και παρακολούθησης δεν μπορεί να χρησιμοποιηθούν εις βάρος του εργαζομένου, εάν αυτός δεν έχει προηγουμένως ενημερωθεί για την εισαγωγή των μεθόδων ελέγχου και παρακολούθησης και για την χρήση των δεδομένων αυτών».

(Το μάτι του Μεγάλου Αδερφού και στους χώρους εργασίας. ΣΑΛΛΟΥΡΟΥ P..Capital.gr.15/06/2007

[online]<<http://www.capital.gr/articles.asp?showlist=0&catid=3&312550&expand=1&page=1>>)

7.7 Καταγγελίες εταιρειών κινητής τηλεφωνίας για αιτήματα δημόσιων αρχών για παροχή στοιχείων επικοινωνίας των συνδρομητών τους.

Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας ανέφεραν στην Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ) ότι δέχονται αιτήματα δημοσίων αρχών για παροχή στοιχείων επικοινωνίας συνδρομητών τους(αναλυτική κατάσταση εισερχόμενων και εξερχόμενων κλήσεων, χρόνο συνδιάλεξης κτλ.), χωρίς να τηρείται η διαδικασία για την προστασία της ελευθερίας της ανταπόκρισης και επικοινωνίας. Με αφορμή τις συγκεκριμένες αναφορές η ΑΔΑΕ εξέδωσε γνωμοδότηση με αριθμό 1/2005. Η απάντησή της στα παραπάνω ήταν σαφώς αρνητική. Στη γνωμοδότηση αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι « στην προστατευτική σφαίρα του απορρήτου εμπίπτουν και τα εξωτερικά στοιχεία της επικοινωνίας». Επίσης «δεν δικαιολογείται η απαίτηση των αρμοδίων Αρχών να χορηγούνται από τους τηλεπικοινωνιακούς φορείς εξωτερικά στοιχεία επικοινωνίας των συνδρομητών τους». (Ιδιωτική ζωή τέλος. ΜΠΙΤΣΙΚΑ Π.-ΝΕΔΟΣ.Β. Περιοδική Έκδοση του Ελληνοβρετανικού «Σήμερα και στο Μέλλον». Τεύχος 3 .24/10/2007 [online] <<http://www.bhc.gr/periodiko-bhc/periodiko-3/idiwtikh-zwh-telos.html>>)

7.8 Καταγγελία πρώην εργαζομένων εταιρείας πληροφοριών και στοιχείων για παράνομη διαβίβαση ευαίσθητων δεδομένων από ασφαλιστικό φορέα.

Εταιρεία πληροφοριών και στοιχείων, λόγω αγωγών που έχουν καταθέσει σε βάρος της πρώην εργαζόμενοι που απολύθηκαν, ζήτησε από ασφαλιστικό φορέα να πληροφορηθεί ποιοι από τους εργαζόμενους αυτούς είχαν υπαχθεί στις κοινωνικές ασφαλίσεις του παραπάνω ασφαλιστικού οργανισμού ή έπαιρναν επίδομα κοινωνικής πρόνοιας. Σκοπός του αιτήματος της εταιρείας ήταν να τεθούν όλα τα στοιχεία ενώπιον των δικαστηρίων και να συμψηφιστούν τα ποσά που πιθανόν ωφελήθηκαν λόγω της εργασίας τους σε άλλον εργοδότη. Ο συγκεκριμένος φορέας όντως διαβίβασε τα δεδομένα. Η Αρχή αφού μελέτησε όλα τα στοιχεία έκρινε ότι πληροφορίες που ζητεί η εταιρεία αφορούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα πολιτών(υγεία, κοινωνική πρόνοια των εργαζομένων) και επομένως δεν είναι δυνατόν να επεξεργαστούν χωρίς την τήρηση των διαδικασιών που προβλέπει ο νόμος. Θεωρεί ότι ο ασφαλιστικός φορέας παράνομα διατήρησε και διαβίβασε αυτά

τα ευαίσθητα δεδομένα χωρίς την άδεια της Άλλα και χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση των εργαζομένων. Για τον λόγο αυτό η Αρχή διέταξε προσωρινά την εταιρεία να αναστείλει αμέσως κάθε επεξεργασία των συγκεκριμένων ευαίσθητων δεδομένων έως ότου εκδοθεί απόφαση επί του αιτήματος της εταιρείας. Τέλος καλεί τη διοίκηση του ασφαλιστικού φορέα να δώσει εντός 15 ημερών διευκρινήσεις για την παράνομη διαβίβαση των προσωπικών δεδομένων των πρώην εργαζομένων. (Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Χρ.Ζ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 10/07/2007 [online]<http://www.enet.gr/online/online_text/c=112,dt=10.07.2007,id=592844>)

7.9 Καταγγελία εργαζομένου σε ιδιωτικό τομέα για παρακολούθηση του ηλεκτρονικού του ταχυδρομείου.

Εργαζόμενος σε πολυεθνική επιχείρηση, πέρασε πειθαρχικό συμβούλιο γιατί προώθησε με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο αντιπολεμικό μήνυμα. Στη συνέχεια τον διαμήνυσαν ότι αυτό το γεγονός έχει μπει στον προσωπικό του φάκελο. (Νέος «συνάδελφος» ο Μεγάλος Αδελφός. ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ Λ. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ.15/04/2007.[online] <<http://www.kathimerini.gr>>)

7.10 Καταγγελία τραπεζικής υπάλληλου για παρακολούθηση του ηλεκτρονικού της ταχυδρομείου

Διέκοψαν σε τραπεζική υπάλληλο τη δυνατότητα αποστολής ηλεκτρονικών μηνυμάτων μισή ώρα αφότου είχε αποστείλει e-mail συνδικαλιστικού περιεχομένου. (Νέος «συνάδελφος» ο Μεγάλος Αδελφός. ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ Λ. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ.15/04/2007.[online] <<http://www.kathimerini.gr>>)

Όσον αφορά τα παραδείγματα 9 και 10 η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων με την Οδηγία 115/2001 που έχει εκδώσει αναφέρει ότι « η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων που αφορούν τις εισερχόμενες και εξερχόμενες κλήσεις και γενικά επικοινωνίες(στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) στον χώρο εργασίας επιτρέπεται εφόσον είναι απολύτως αναγκαία για την **οργάνωση** και

τον έλεγχο της διεκπεραίωσης της συγκεκριμένης εργασίας ή του κύκλου εργασιών και ιδίως τον **έλεγχο των δαπανών**». Αντίστοιχα, στοιχεία για τις επισκέψεις σε ιστοσελίδες μπορούν να συλλέγονται μόνο μεμονωμένα και κατ' εξαίρεση και εφόσον υπάρχει υπέρτερο έννομο συμφέρον του υπευθύνου επεξεργασίας. Η γενική, συστηματική και προληπτική συλλογή απαγορεύεται. Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με την Αρχή, οι εργαζόμενοι πρέπει να ενημερώνονται για την εισαγωγή των μεθόδων ελέγχου και παρακολούθησης, όπως και για τη χρήση των δεδομένων αυτών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1. Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Χρ.Ζ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ**
10/07/2007[online]
<http://www.enet.gr/online/online_text/c=112,dt=10.07.2007,id=592844 >
- 2. Έδιναν το δακτυλικό τους αποτύπωμα για να δουλέψουν!**
ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥΒ.ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ-13/08/2007.[online]
<www.enet.gr/online/online_text/c=112,dt=13.08.2007>
- 3. Επι-ντροπή Προστασίας Ανταγωνισμού. ΚΑΛΑΤΖΗΣ Μ.ΠΟΛΙΤΗΣ-**
07/07/2007,Σελίδα:3. [online]
<<http://www.politis.com.cy/cgi-bin/hweb?-A=725115&-V=archivearticles>>
- 4. Η Ευρωπαϊκή νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων.«Η Ευρώπη σου».**
[online]<http://ec.europa.eu/youreurope/nav/el/citizens/services/eu-guide/data-protection/index_el.html#11463_4>
- 5. Ιδιωτική ζωή; Martin Sadler. Pathfinder News. 03/09/2007.**
[online]<<http://news.pathfinder.gr/news/periscopio/424514.html>>

6. **Ιδιωτική ζωή τέλος. ΜΗΠΤΣΙΚΑ Π.-ΝΕΔΟΣ.Β. Περιοδική Έκδοση του Ελληνοβρετανικού «Σήμερα και στο Μέλλον». Τεύχος 3 .24/10/2007 [online] <<http://www.bhc.gr/periodiko-bhc/periodiko-3/idiwtikh-zwh-telos.html>>**
7. **Η συγκατάθεση ως προϋπόθεση χρήσης προσωπικών δεδομένων. E-LAWYER31/07/2007. [online]<<http://elawyer.blogspot.com/2006/04/h.html>>**
8. **Νέος «συνάδελφος» ο Μεγάλος Αδελφός. ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ Α. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ.15/04/2007.[online] <<http://www.kathimerini.gr>>**
9. **Νόμος 2472/1997.Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με ενσωματωμένες τις τροποποιήσεις. Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.[online] <http://www.dpa.gr/thesmiko_plaisio.htm>**
10. **Οδηγία Αρ.115/2001.ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.20/09/2001.Αρ. Πρωτ.1830. [online] <<http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Aprofaseis/workersdata61.doc>>**
11. **ΟΔΗΓΙΑ 2002/58/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 12^{Ης} ΙΟΥΛΙΟΥ 2002. Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.[online] <http://www.dpa.gr/Documents/Gre/Nomoi/L_20120020731e100370047.pdf>**
12. **Παράνομη η χρήση βιομετρικών μεθόδων για την άσκηση εργοδοτικού ελέγχου.LawnewsCenter/ΕΛΛΑΔΑ.14/08/2007[online] <<http://www.lawnet.gr/news.asp?cat=1&article=14212>>**

- 13. Παράνομος ο βιομετρικός έλεγχος εισόδου-εξόδου εργαζομένων. Geokalp 2007.Blogger12/08/2007[online]**
<http://ellinikaxronika.blogspot.com/2007/08/12807_380.html>
- 14. Προσωπικά δεδομένα εργαζομένων. Ανώνυμος. ΠΟΛΙΤΗΣ.02/09/2007.**
Σελίδα:108. [online] <www.politis.com>
- 15. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ. Lawnet SA. Μάρτιος 2003**
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:“ΔΙΚΤΥΩΘΕΙΤΕ”. [online]
<http://www.go-online.gr/ebusiness/specials/article.html?article_id=207>
- 16. Το μάτι του Μεγάλου Αδερφού και στους χώρους εργασίας ΣΑΛΛΟΥΡΟΥ.Ρ**
Capital.gr.15/06/2007[online]
[http://www.capital.gr/articles.asp?showlist=0&catid=3&312550&expand=1](http://www.capital.gr/articles.asp?showlist=0&catid=3&312550&expand=1&page=1)
&page=1

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ